

Diecezja kamieniecka w 1830 roku w świetle schematyzmu na 1831 rok (1). Schematyzm – edycja źródła

ks. Jan Szczepaniak

UNIWERSYTET PAPIESKI JANA PAWŁA II
W KRAKOWIE

ORCID: 0000-0001-5365-8146

ABSTRACT

Kamieniec dioceses in 1830 in the light of the schematism for 1831 (1). Schematism – edit source

The edition of the schematics of the Kamieniec diocese issued in 1830 allows us to learn about the condition of the Catholic Church in Podolia, especially the administrative structure, before the outbreak of the November Uprising. An armed speech by Poles, of a liberating nature, became a pretext for the Russian authorities to repress Catholics of the Latin rite. One manifestation of anti-Catholic and anti-Polish activities was the liquidation of monasteries and parishes. Besides the knowledge of the organization of the Kamieniec diocese, the diocese catalogue also provides information about the central church institutions and the clergy. The article is the first part of the text about the state of the Kamieniec diocese identified based on schematism. It contains an overview of the surviving schematics of the Kamieniec diocese from 1748-1866 and the critical edition of the catalogue for 1831. The following issues will present the structure of the Kamieniec diocese from the end of 1830 and the clergy working in the diocese at that time.

KEY WORDS: Mogilev metropolis, Kamieniec Podolski diocese, diocesan clergy in Russia, orders in Russia, Podolia, Podolia province, Kamieniec Podolski

SŁOWA KLUCZOWE: metropolia mohylewska, diecezja kamieniecka, duchowieństwo diecezjalne w Rosji, zakony w Rosji, Podole, gubernia podolska, Kamieniec Podolski

Dopiero niedawno katalogi diecezji zostały docenione przez historyków jako źródło poznania dziejów Kościoła katolickiego obrządku łacińskiego w Rosji. Trudności w zebraniu znaczącej ilości roczników, konieczność poświęcenia wielu godzin w celu przygotowania danych umożliwiających ich wykorzystanie oraz weryfikacja i uzupełnianie zawartych tam informacji na podstawie źródeł rękopiśmiennych nie sprzyjały badaczom. Dzisiaj wiele z tych ograniczeń zostało już pokonanych, choć w niejednakowym stopniu dla każdej z diecezji metropolii mohylewskiej. Autorzy zebrali znaczący, bo liczący 551 tomów, zbiór schematyzmów, dla archidiecezji mohylewskiej – 57 (lata 1803–1883); archidiecezji mohylewskiej i diecezji mińskiej – 33 (lata 1884–1917); diecezji mińskiej – 40 (lata 1810–1866); diecezji żmudzkiej – 104 (lata 1803–1819); diecezji wileńskiej – 102 (lata 1800–1869 i 1884–1918); diecezji wileńskiej i mińskiej – 14 (lata 1870–1883); diecezji łuckiej i żytomierskiej – 57 (lata 1796–1866); diecezji łuckiej i żytomierskiej oraz kamienieckiej – 50 (lata 1868–1918); diecezji kamienieckiej – 47 (lata 1813–1867), oraz diecezji chersońskiej (tyraspolskiej) – 47 (lata 1854–1919). Zgromadzono również wystarczający zbiór kopii wizytacji pozwalający weryfikować zawartość schematyzmów wydawanych w I połowie XIX w.

Posiadając takie narzędzia, można w oparciu o zweryfikowane informacje zawarte w schematyzmach wydanych w przededniu powstania listopadowego opisać stan

- 1 B. Kumor, *Ustrój i organizacja Kościoła polskiego w okresie niewoli narodowej (1772–1918)*, Kraków 1980.
- 2 B. Szady, *Rozwój struktur parafialnych i dekanalnych metropolii mohylewskiej (1783–1918)*, „*Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*” 2019, 54, z. 2, s. 5–42.
- 3 T. Krahel, *Zarys dziejów (archi) diecezji wileńskiej*, „*Studia Teologiczne [Białystok, Drohiczyn, Łomża]*” 1987–1988, 5–6, s. 7–72.
- 4 J. Skarbek, *Organizacja parafialna w diecezji wileńskiej w latach 1772/3–1914*, „*Studia Teologiczne [Białystok, Drohiczyn, Łomża]*” 1987–1988, 5–6, s. 118–143.
- 5 M. Dębowska, *Diecezje łucka i żytomierska w pierwszych latach istnienia. Wybrane zagadnienia*, Lublin 2014.
- 6 Ю. Білоусов, *Київсько-Житомирська римсько-католицька єпархія. Історичний нарис*, Житомир 2000.
- 7 О.А. Лиценбергер, *Римско-католическая Церковь в России. История и правовое положение*, Саратов 2001.
- 8 A. Majdowski, *Kościół katolicki w Cesarstwie Rosyjskim. Syberia, Daleki Wschód, Azja Środkowa*, Warszawa 2001.
- 9 І. Шостака, *Луцько-Житомирська дієцезія наприкінці XVIII – у першій половині XIX століть*, Білий Дунаець–Остріг 2005.
- 10 С. Козлов-Струтинский, П. Парфентьев, *История католической Церкви в России*, Санкт-Петербург 2014.

metropolii mohylewskiej przed represjami popowstaniowymi, które zniszczyły wcześniejsze dokonania Kościoła oraz znacznie ograniczyły w kolejnych dekadach jego naturalny rozwój.

W dotychczasowej literaturze nie ma zbyt wielu publikacji przedstawiających to zagadnienie. Podstawowymi pozycjami w języku polskim pozostają prace ks. Bolesława Kumora i Bogusława Szadego. Wydana w 1980 r. praca ks. B. Kumora opisuje ustrój i organizację Kościoła polskiego w okresie niewoli narodowej¹. Ze zrozumiałych względów autor głównie oparł ją na literaturze oraz źródłach drukowanych. Niewiele informacji, szczególnie nowych, niewystępujących u innych autorów, można znaleźć w niej na temat Kościoła katolickiego w Rosji. Pracę nad tym zagadnieniem utrudniały autorowi prawie całkowity brak źródeł rękopiśmiennych znajdujących się w polskich archiwach, zamknięcie dla badaczy polskich archiwów za wschodnią granicą oraz niewielka ilość literatury na ten temat. Znacznie więcej uporządkowanych informacji dotyczących struktury Kościoła łacińskiego na Ziemiach Zabrzanych przyniósł artykuł Bogusława Szadego opublikowany w „*Studiach z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej*”, choć oparty został również prawie wyłącznie na opracowaniach i źródłach drukowanych². W ujęciu poszczególnych diecezji zagadnieniem tym zajmowali się również Tadeusz Krahel³ i Jan Skarbek⁴ (diecezja wileńska) oraz Maria Dębowska⁵ (diecezje łucka i żytomierska) – inspiratorka prezentowanej pracy.

W rzeczywistości dopiero otwarcie archiwów po upadku Związku Sowieckiego spowodowało wzrost liczby badaczy zajmujących się dziejami Kościoła w Rosji, co zaowocowało nowymi publikacjami, choć nadal liczba badaczy oraz ich prac nie jest imponująca. Wspomnijmy tutaj o szeroko wykorzystywanych starszych pracach: Jurija Biłousowa⁶, Olgi Lizenberger⁷, Andrzeja Majdowskiego⁸, Inny Szostak⁹ oraz nowszej pracy Stanisława Kozłowa-Strutyńskiego i Pawła Parfjentjewa¹⁰.

Nadal jednak brakuje syntez opartych na badaniach źródłowych, dotyczących poszczególnych diecezji, które dokładnie opisałyby sprawy organizacyjne i ustrojowe. Nie pojawiły się również prace dotyczące duchowieństwa, zagadnienia ważnego także ze względów narodowych. Strażnikiem polskości na ziemiach pod panowaniem carów było przecież duchowieństwo i ziemiaństwo, a po upadku powstania listopadowego jedyną strukturą tolerowaną przez państwo rosyjskie, mogącą pomóc w podtrzymywaniu polskiego życia narodowego, był Kościół katolicki obrządku łacińskiego.

Materiał opisujący stan Kościoła katolickiego w Rosji przed rozpoczęciem carskich represji po upadku powstania listopadowego (struktury, świątyń, duchowieństwa) podzielony został na dwie części. W pierwszej przygotowane zostaną do druku edycje historycznych schematyzmów diecezji wchodzącej w skład metropolii mohylewskiej: archidiecezji mohylewskiej, diecezji żmudzkiej, wileńskiej, mińskiej, łuckiej i żytomierskiej oraz kamienieckiej wraz z opisem kościołów i katalogiem duchowieństwa, a także omówienia schematyzmów i krótka prezentacja ich zawartości. W kolejnym etapie zostaną przygotowane obszernie teksty dotyczące podziału administracyjnego diecezji, a także rządców diecezji, kapituł katedralnych i kolegiackich, konsystorzy biskupich, seminariów duchownych, klasztorów oraz duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego. Efekty pierwszego etapu prac zostaną opublikowane w czasopiśmie „Textus et Studia”, a praca podsumowująca całość badań – w formie książkowej.

W czasie pisania tego wstępu wykonane zostały już prace zaplanowane na pierwszym etapie dla diecezji kamienieckiej, łuckiej, żytomierskiej i żmudzkiej. Dla każdej z diecezji powstały dziesięcioarkuszowe teksty. Ze względu na wymogi wydawnicze zdecydowano się podzielić je na trzy części: w pierwszej zawarto edycję tekstu wraz z koniecznymi wyjaśnieniami i omówieniami, w drugiej – strukturę administracyjną diecezji i katalog

¹¹ Przykładowo: *Catalogus Universi Cleri Archi-dioeciesani Forensis, seu extra Pragam habitantis, Pragae 1742; Catalogus Almae Dioecesis Silesiae complectens Ordine alphabetico Nomina, Cognomina, Personatus, Officia, et Beneficia Ecclesiastica eorum...*, Wratisl[aviae] 1748; *Catalogus Universi Cleri in Dioecesi Episcopali Litomericensi existentis Anno 1749, Pragae 1749; Catalogus alphabeticus Personarum et Locorum in Dioecesi Episcopali Reginae-Hradecensi, continens Clerum in Cura Animarum expositum Anno 1751, Reginae-Hradecii 1751; Moderna Ecclesia Augustinensis, sive Dioecesis Augustana suis Locis, Ecclesiis et Personis Ecclesiasticis Brevis descripta, Augusta Vindelicorum 1762; Catalogus Venerabilis Cleri Archidioecesis Olomucensis pro Anno 1785, Olomucii 1785.*

¹² A. Bojtos, *Az első esztergomi főegyházmegyeyi sematizmus 1647*, Budapest 2014.

¹³ J. Szczepaniak, *Najstarsze spisy duchowieństwa diecezji krakowskiej*, „Folia Historica Cracoviensia” 2005, 11, s. 157–359.

¹⁴ B. Szady, *Kościół i społeczeństwo Małopolski w II połowie XVIII w. Materiały źródłowe*, t. 1: *Ludność i organizacja diecezji krakowskiej*, Lublin 2010.

¹⁵ J. Szczepaniak, *Kościół i społeczeństwo Małopolski w II połowie XVIII w. Materiały źródłowe*, t. 2: *Duchowieństwo diecezji krakowskiej*, Lublin 2010.

¹⁶ Kalendarz liturgiczny, w którym umieszczano praktyczne wskazania dotyczące przebiegu poszczególnych okresów roku liturgicznego, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów sprawowania liturgii godzin (brewiarza), celebrowania mszy św. i nabożeństw oraz przepisów postnych, należy do oficjalnych druków kościelnych wydawanych z polecenia

kościół oraz kaplic wymienionych w schematyzmach z tekstem wprowadzającym, w trzeciej zaś – katalog duchowieństwa występującego w elenchusach, również z tekstem wprowadzającym.

1. Schematyzmy diecezji i prowincji zakonnych ziem polskich

Pierwszym źródłem, do którego należy sięgnąć, chcąc uzyskać podstawowe informacje o stanie diecezji lub prowincji zakonnych, są katalogi diecezji lub prowincji, zwane także schematyzmami, rocznikami lub elenchusami. Praktyka wydawania schematyzmów w polskich diecezjach i prowincjach zakonnych była naśladownictwem zwyczajów z diecezji krajów ościennych¹¹.

Zanim zdecydowano się je drukować, sporządzano katalogi rękopiśmienne jako pomoc dla pracowników kancelarii konsystorskiej lub biskupiej, początkowo jako ułatwienie w określaniu powinności podatkowej. Jednym z najstarszych tego typu dokumentów jest schematyzm archidiecezji w Ostrzyhomiu, napisany w 1647 r.¹² Podobny charakter mają katalogi duchowieństwa i beneficjów diecezji krakowskiej sporządzone na przełomie 1751 i 1752 r.¹³ oraz w latach 1783–1784 i 1790. Integralnie z nimi związana jest księga uposażeń z 1787 r.¹⁴ Dokumenty te powstały w trakcie prac prowadzonych przez władze kościelne i państwowe zmierzających do sporządzenia opisu geograficznego i statystycznego Rzeczypospolitej¹⁵.

Drukowane schematyzmy diecezjalne pojawiły się na ziemiach polskich w XVIII w. i początkowo związane były ściśle z kalendarzami liturgicznymi (rubrycelami)¹⁶. Informacje o duchowieństwie i parafiach publikowano jako dodatek do rubryceli. Początkowo do kalendarza dodawano katalog prałatów i kanoników katedralnych oraz spis zmarłych księży. Pełny katalog parafii i duchowieństwa był drukowany w kalendarzach we wszystkich diecezjach dopiero w pierwszej połowie XIX w. Pod koniec

tego stulecia zaczęto rozpowszechniać schematyzmy jako samoistne druki, co stało się regułą we wszystkich diecezjach dopiero w XX w.¹⁷

Szczegółowe i kompletne informacje na temat schematyzmów wydawanych dla poszczególnych diecezji w literaturze naukowej należą do rzadkości. Brak wielu roczników i rozproszenie zachowanych znacznie utrudniają pracę badawczą. Szczególnie dotyczy to schematyzmów dołączanych do kalendarzy liturgicznych. Zebranie kompletu rubrycel z cząstkowymi lub pełnymi katalogami jest bardzo trudne, szczególnie dla diecezji dotkniętych wojną lub prześladowaniami religijnymi. A i tam, gdzie wydarzenia politycznie nie spowodowały zniszczeń i relokacji archiwów oraz bibliotek, trudno dotrzeć do wszystkich rubrycel i schematyzmów. Do tego rodzaju druków z zasady nie przywiązywano większej wagi. Księża nie troszczyli się o przechowywanie kalendarzy i schematyzmów, które straciły już aktualność. Do wyjątków należą zachowane w archiwach parafialnych kalendarze drukowane w XVIII i XIX wieku. Przechowywano je w bibliotekach, archiwach państwowych i kościelnych. Jeśli te były niszczone, jak w przypadku archiwów i bibliotek kościelnych na Kresach, to poszukiwanie zachowanych egzemplarzy schematyzmów oraz kalendarzy liturgicznych staje się przedsięwzięciem bardzo trudnym.

O tym, jak długo w Kościele na ziemiach polskich trwa proces formowania się jednolitego poglądu na temat potrzeby wydawania schematyzmów oraz opracowania użytecznej ich formy, świadczy przykład archidiecezji gnieźnieńskiej i lwowskich obydwu obrządków oraz diecezji krakowskiej, chełmsko-lubelskiej i przemyskich obydwu obrządków.

W archidiecezji prymasowskiej do kalendarzy liturgicznych na rok 1763 zaczęto dodawać katalog prałatów i kanoników kapituły katedralnej¹⁸. Wykaz zmarłych po raz pierwszy opublikowano w rubryceli na 1773 r.¹⁹ Pełny katalog oddano do rąk duchowieństwa w 1805 r.

ordynariusza diecezji lub przełożonego zakonu. Drukowane rubrycele pojawiały się w polskich diecezjach na początku XVI w. Pierwszy znany kalendarz dla diecezji krakowskiej pochodzi z 1507 r. Por. E. Chomentowska, *Schematyzmy zakonów męskich z ziem dawnej Rzeczypospolitej z lat 1718–1918. Studium źródłoznawcze*, Lublin 2016, s. 39–40; *Kalendarz* [w:] *Encyklopedia wiedzy o księżce*, A. Birkenmajer, J. Trzynaśdłowski (red.), Wrocław–Warszawa–Kraków 1971, kol. 1087–1092; A. Konieczny, *Rubryceli* [w:] *Encyklopedia katolicka*, t. 17, E. Giglewicz (red.), Lublin 2012, kol. 513–514; S. Konarska-Zimnicka, *Konferencja naukowa „Rubrycele i schematyzmy Kościoła w Polsce”, Kielce 23–25 maja 2014*, „Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne” 2014, 102, s. 439; X.M. S[tefanowski], *Rubryceli* [w:] *Podręczna encyklopedia kościelna*, t. 23–24, S. Gall, J. Gautier, R. Jąbrzykowski (red.), Warszawa–Lublin–Łódź 1914, s. 853; X.S. Ch[odyński], *Dyrektorium, directorium* [w:] *Encyklopedia Kościelna podług teologicznej encyklopedji Wetзера i Weltego z licznymi jej dopełnieniami*, t. 4, Warszawa 1874, s. 416–420.

¹⁷ S. Librowski, *Katalog rubrycel i schematyzmów diecezji i zakonów historycznej Polski znajdujących się w księgozbiorze podręcznym Archiwum Diecezjalnego we Włocławku*, cz. 1, „Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne” 1971, 23, s. 214.

¹⁸ *Directorium Divini Officii quotidie Recitandi Almae Ecclesiae Metrop[olitanae] et totius Archid[iaecesis] Gnesn[ensis] Accommodatum ac pro Anno D[omi]ni MDCCCLXIII, Lovicii* [1762].

¹⁹ *Directorium Divini Officii ad Usum Almae Eccl[esiae] Metropolitane et Archi-Diaecesis Gnesnensis Accommodatum pro Anno Domini MDCCCLXXIII, Lovicii* 1773.

20 *Directorium Officii Divini ac Missarum ad usum Almae Ecclesiae Metropolitanæ et Archidioecesis Gnesnensis pro Anno Domini MDCCCVI, Lovicii [1805].*

21 *Rubricella Dioecesis Cracoviensis Juxta Rubricas Generales Breviarij et Missalis Romania ac Decreta S[acrae] Rit[uum] Congregationis ad Annum Domini MDCCCLI. Conscripta, [Cracoviae 1750].*

22 *Rubricella Dioecesis Cracoviensis Juxta Rubricas Generales Breviarij et Missalis Romania ac Decreta S[acrae] Rit[uum] Congregationis ad Annum Domini MDCCCLIII, [Cracoviae 1752].*

23 *Ordo Officii Divini pro Dioecesi Cracoviensi Juxta Rubricas Breviarii et Missalis Romani nec non Decreta Sacrae Rituum Congregationis in Annum Domini MDCCCXII, [Cracoviae 1811].*

24 *Elenchus Universis Cleri Dioecesis Cracoviensis 1843–1847, Cracoviae 1842–1846.*

25 *Elenchus Universis Cleri Dioecesis Cracoviensis 1848, Cracoviae 1847; A. Kwaśniewski, Rubrycele i elenchusy diecezji krakowskiej z lat 1801–1848, „Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne” 2014, 3, s. 205–206.*

26 *Elenchus Cleri Partis Dioecesis Cracoviensis sub Dominio Caesareo-Austriaco Sitae, Anno salutis 1854, Cracoviae 1853.*

27 *Elenchus Venerabilis Cleri tam Saecularis quam Regularis Partis Dioecesis Cracoviensis Imperio Caesareo-Austriaco in Civilibus Subjectae et scholarum in eadem existentium Anno Salutis 1863, Cracoviae 1863.*

Wówczas na końcu rubryceli dodano spis urzędników konsystorskich, wykaz księży i parafii, jak dawniej, katalog kanoników i prałatów gnieźnieńskich oraz wykaz zmarłych księży²⁰.

W diecezji krakowskiej spis zmarłych księży opublikowano po raz pierwszy w kalendarzu liturgicznym na rok 1751²¹. Dwa lata później dodano do niego katalog prałatów i kanoników katedralnych²². Pełny katalog parafii i duchowieństwa dołączono do rubryceli na rok 1812²³. Od 1842 do 1846 nadal wydawano łącznie kalendarze i schematyzy, ale oddzielnie paginowano obydwie pozycje²⁴. Od 1847 r. ze względu na zarządzenia władz rosyjskich rozdzielono schematyzy dla części diecezji należącej do Cesarstwa Austriackiego i leżącej w Królestwie Polskim. Miały one osobną paginację, choć nadal były wspólnie opraciwane z rubrycelami²⁵. Oddzielny tytuł w schematyzy wydawanych w Krakowie, pokazujący ową zmianę, zaczęto drukować od 1853 r.²⁶ W austriackiej diecezji całkowite rozłączenie schematyzy od rubryceli nastąpiło dopiero w 1862 r. Wówczas opublikowano jako samoistne druki kalendarz liturgiczny i schematyzy diecezji na 1863 r.²⁷

W łacińskiej diecezji chełmsko-lubelskiej do rubrycel wydawanych w latach 1791–1807 dodawano standardowe w owym czasie informacje dotyczące administracji diecezji. Nie przyjęto jednolitej formy dla tej części rubryceli. W latach 1793–1796 oraz 1806–1807 podawano pełny wykaz instytucji centralnych i terenowych oraz nazwiska osób w nich zatrudnionych. W pozostałych latach porządkowano dane, zachowując podział diecezji ze względu na wcześniejszą przynależność diecezjalną (oficjałat chełmski należał do diecezji chełmskiej, a oficjałat lubelski – do diecezji krakowskiej). Najpierw drukowano spis kanoników i prałatów kapituły chełmskiej w Krasnymstawie, nazwiska urzędników konsystorza głównego oraz dziekanów z oficjałatu chełmskiego, a później listę prałatów i kanoników kolegiaty lubelskiej, nazwiska urzędników konsystorza okręgowego i dziekanów

foralnych z oficjalatu lubelskiego. W ostatnich dwóch katalogach na lata 1806 i 1807 informacje o strukturze diecezji, instytucjach centralnych i duchowieństwie posiadały formę ukształtowanych schematyzmów. Być może związane było to z ogłoszoną, ale jeszcze niewykonaną, bullą Piusa VII znoszącą diecezję chełmską, a erygującą – lubelską²⁸.

Schematyzmy w unickich diecezjach należących do metropolii lwowsko-halickiej zaczęto wydawać znacznie później niż w odpowiadających im diecezjach łacińskich. Pierwszy schematyzm opublikowano w diecezji przemyskiej na rok 1828²⁹, a w archidiecezji lwowskiej – cztery lata później³⁰. Początkowo nie wydawano ich regularnie. W 1836 r. zaczęto wydawać je raz do roku dla diecezji przemyskiej, a w 1838 r. – dla archidiecezji lwowskiej³¹.

Dużo wcześniej wydawanie schematyzmów rozpoczęto w diecezjach łacińskich. Pierwszy schematyzm w diecezji przemyskiej wydano na rok 1810³², a w archidiecezji lwowskiej – na 1814 r.³³ W diecezji metropolitalnej wcześniej dołączano do rubryceli spis członków kapituły, urzędników konsystorza, dekanatów, kościołów i kaplic (bez obsady personalnej) oraz duchowieństwa (w porządku alfabetycznym)³⁴.

Na druk podobnych wydawnictw władze zakonne decydowały się już na początku XVIII w. Prym w tym wiedli jezuita. Prowincja Polska tegoż zakonu wydała pierwszy katalog w 1717 r., a Prowincja Litewska – w 1724 r. Katalog Prowincji Polskiej był trzecim tego rodzaju wydawnictwem opublikowanym przez jezuitów, po schematyzmie wydanym przez Prowincję Czeską na rok 1710³⁵ i Austriacką – na 1715³⁶. W innych zakonach elenchusy zaczęto drukować później niż u jezuitów. Do najstarszych należy katalog bernardynów z ruskiej prowincji, wytoczony w 1752 r. W następnych latach zaczęli publikować katalogi kameduli (1760 r.), karmelici bosci Prowincji Polskiej (1770), cystersi Prowincji Polskiej (1772), benedyktyni Kongregacji Świętego Krzyża (1777) i dominikanie Prowincji Polskiej (1775)³⁷.

²⁸ J.R. Marczewski, *Rubrycele i schematyzmy diecezji chełmsko-lubelskiej*, „Roczniki Teologiczne” 2018, 55, z. 4: Historia Kościoła, s. 53–55, 57–58.

²⁹ *Schematismus Universi Venerabilis Cleri Dioeceseos Graeco Catholicae Premisliensis pro Anno Domini MDCCCXXVIII*, Premislae [1827].

³⁰ *Schematismus Universi Venerabilis Cleri Archidioeceseos Metropolitanæ Graeco Catholicae Leopoliensis pro Anno Domini 1834*, Leopoli [1833].

³¹ Р. Делятинський, *Шематизми Галицької греко-католицької митрополії (1828–1944 рр.) як історичне джерело* [w:] *Materialy IX Mezinarodni Vedecko-prakticka Conference „Moderni Vymozenosti Vedy-2013”*. Díl 23. *Historie*, Praha 2013, s. 25–28.

³² *Schematismus Universi Cleri Dioeceseos Premisliensis Rit[us] Lat[in]i Anno 1810*, Premislae 1809.

³³ *Schematismus Universi Saecularis et Regularis Cleri Archi Diaeceseos Metropol. Leopoli. Rit[us] Lat[in]i MDCCCXIV*, [Leopoli 1813].

³⁴ *Directorium Divini Officii in a Archidioecesi Leopoliensi juxta rubricas Breviarii et Missalis Romani tam Generales, quam Particulares, ac Decreta Sacrae Rituum Congregationis ad Annum a Partu Virginis MDCCCIX conscriptum*, Leopoli 1809.

³⁵ *Catalogus Personarum et Officiorum Provinciae Bohemiae Societatis Jesu pro Anno 1710*, [Pragae 1709].

³⁶ *Catalogus Personarum et Officiorum Provinciae Austriae Societatis Jesu pro Anno MDCCXV*, [Viennae 1714].

³⁷ B. Bobková-Valentová, *Come elaborare la biografia di un gesuita? Rassegna delle fonti di registro dell'ordine, loro conservazione, accessibilità e valore documentario nella prospettiva di una sistematica elaborazione di un*

database biografico, „Bolletino dell'Istituto Storico Ceco di Roma” 2014, 9, s. 120; E. Chomentowska, *op.cit.*, s. 52–55; H. Wyczawski, *Archidiecezja warszawska w świetle schematyzmu z 1863 r.*, „Studia Theologica Varsaviensia” 1968, 6, nr 1, s. 289.

38 B.J. Wanat, *Drukarnia Karmelu Fortecy Najświętszej Maryi Panny w Berdyczowie. Działalność wydawnicza i poligraficzna Karmelitów Bosych w Berdyczowie na Ukrainie*, Kraków 2002, s. 13–14, 65–149.

39 *Directorium Officii Divini ac Missarum ad usum Diocesis Camenecensis in Annum Domini MDCCXLVIII bissextilem post Embolismicum 1mum*, [Berdiczoviae 1747].

2. Schematyzmy diecezji kamienieckiej

Stan zachowania rubrycel i schematyzmów diecezji kamienieckiej nie jest zadawalający. Utrudnia to nie tylko określenie czasu rozpoczęcia wydawania rubrycel dla tej diecezji, ale również uniemożliwia prześledzenie procesu rozwoju schematu wydawania kalendarzy liturgicznych i schematyzmów diecezji.

Wszystko wskazuje na to, że do drugiej dekady XIX w. władze kościelne diecezji kamienieckiej powierzały druk kalendarzy liturgicznych drukarni karmelitów bosych w Berdyczowie. Dobrze rozpoznane przez dotychczasowych badaczy druków berdyczowskich pozwala przynajmniej sporządzić listę widzianych przez nich rubrycel diecezji kamienieckiej, bowiem nie wszystkie odnotowane przez nich egzemplarze są obecnie dostępne. Dotychczas najobszerniejszy katalog druków, które wyszły z drukarni karmelitów w Berdyczowie, sporządził o. Benignus Józef Wanat. Zestawił on w jedną całość druki odnotowane w bibliografii Karola Estreichera, spis książek berdyczowskich wykonany przez Jana Marka Giżyckiego, na podstawie katalogu kartkowego Edwarda Rulikowskiego, oraz listę nieznanymi im książek berdyczowskich przechowywanych obecnie w bibliotece karmelitanek bosych na Wesołej w Krakowie³⁸. Dla druków osiemnastowiecznych lista rubrycel diecezji kamienieckiej liczy zaledwie osiem pozycji. Najstarszy przechowywany w Bibliotece Jagiellońskiej kalendarz liturgiczny dla diecezji kamienieckiej wydrukowano na rok 1748 z polecenia bpa Mikołaja Dembowskiego h. Jelita. Poza rubrycelą i tablicą wschodu i zachodu słońca nie zawiera on żadnych dodatków³⁹. Kolejne odnotowane przez Rulikowskiego, a później Giżyckiego i Wanata egzemplarze kalendarza wydano na lata 1771, 1772, 1784 i 1786. Ponieważ nie odnaleziono ich w żadnej ze współczesnych bibliotek, nie można potwierdzić, że zawierały jakiegokolwiek elementy późniejszych schematyzmów. Na pewno nie zawierają ich kolejne zachowane w Bibliotece

Czartoryskich w Krakowie, a odnotowane w bibliografii Estreichera, kalendarze na lata 1792, 1793 i 1799⁴⁰.

Pierwsza informacja o zawartym w kalendarzu liturgicznym spisie kanoników i prałatów kapituły kamienieckiej oraz duchowieństwa parafialnego pochodzi z katalogu Rulikowskiego. Zapisał w nim, że rubrycelą wydana na rok 1805 zawierała takie dodatki⁴¹. Niestety i tego egzemplarza rubryceli nie udało się odszukać. Nie potrafimy więc powiedzieć, czy informacje o parafiach, kapitule i duchowieństwie pojawiały się w kalendarzach w takim porządku jak w innych diecezjach na ziemiach polskich.

Pierwszą dostępną badaczom rubrycelę z dodanym katalogiem diecezji wydrukowano w Berdyczowie w 1812 r.⁴² Otwiera on listę zachowanych tego typu wydań, choć także wykazuje ona liczne braki. Odnaleziono 12 roczników kalendarzy z rubrycelami wydanych na lata 1813, 1817–1819, 1823–1831. Znajdują się one w zbiorach Biblioteki Czartoryskich w Krakowie (1818, 1823–1824, 1826–1827, 1830), Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie (1813, 1819, 1825, 1828, 1829), Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego (1831) i Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (1817). Nie udało się odszukać sześciu tomików opublikowanych na lata 1814–1816 i 1820–1822. Zachowane rubrycele do 1818 roku publikowane były przez drukarnię berdyczowską, a od 1819 – w typografii dominikanów w Łucku.

Dodany do kalendarza liturgicznego na rok 1813 *elenchus* diecezji kamienieckiej miał już ukształtowany schemat, który do 1856 r. nie uległ większym przemianom. Widnieje na nim tytuł: *Elenchus Cleri Dioecesis Camenecensis Podoliae*, co odróżnia go od katalogów wydawanych dla innych diecezji. Składa się z 12 elementów przedstawiających najważniejsze aspekty organizacji diecezji. Na początku wymienia nazwisko rządcy diecezji, administratora kapitulnego Franciszka Borgiasza Łukasza Mackiewicza, a następnie skład personalny najważniejszych instytucji diecezji: kapituły katedralnej (prałatów

⁴⁰ *Directorium Officii Divini ac Missarum ad usum Ecclesiae Cathedralis et Diaecesis Camenecensis Podoliae accomodatum per an[no] MDCCXCII*, Berdiczoviae [1791]; *Directorium Officii Divini ac Missarum ad usum Ecclesiae Cathedralis et Diaecesis Camenecensis Podoliae accomodatum pro A[no] D[omini] MDCCXCIII*, Berdiczoviae [1792]; *Directorium Officii Divini et Missarum in annum MDCCXCIX pro Dioecesi Camenecensi conscriptum*, Berdiczoviae [1798].

⁴¹ B.J. Wanat, *op.cit.*, s. 115 (nr 478).

⁴² *Directorium officii divini ac missarum pro ecclesiis saecularibus dioecesis Camenecensis Podoliae in a[no] MDCCCXIII... editum*, Berdiczoviae [1812].

43 *Directorium Officii Divini ac Mis-sarum Dioecesis Camenecensis Podoliae in Annum Xsti MDCCCXVII... editum*, Berdiczoviae [1816].

44 *Directorium Officii Divini ac Mis-sarum Dioecesis Camenecensis Podoliae in Annum Xsti MDCCCXVIII... editum*, Berdiczoviae [1817].

45 *Directorium Officii Divini Dioecesis Camenecensis in Podolia ac Ecclesiarum in Besarabia in Annum Xsti MDCCCXXVI... editum*, Luceoriae [1825].

i kanoników), kurii biskupiej (sekretarza i kapelana biskupa nominata), konsystorza, kolegium wikariuszy katedralnych, seminarium duchownego w Kamieńcu Podolskim (przełożonych i wykładowców oraz alumnów i fioletów). Tę część schematyzmu zamyka spis dziekań foralnych, powiatowych delegatów sądowych dla spraw duchownych i delegatów do powiatowych komisji szczepienia przeciw ospie. W drugiej części elenchusu umieszczono spis kościołów parafialnych z podaniem ich właścicieli: diecezji lub zakonu oraz kościołów zakonnych nieparafialnych. Miejscowości kościelne uporządkowane są według podziału dekanalnego. W trzeciej części umieszczono alfabetyczny spis duchowieństwa diecezjalnego z podaniem funkcji sprawowanej przez każdego z nich. Katalog zamyka spis zmarłych w poprzednim roku księży diecezjalnych.

Pierwszej istotnej zmiany dokonano przed 1816 r. (nie znamy jej czasu wprowadzenia z powodu braku zachowanych egzemplarzy rubrycel wydanych na lata 1814–1816). Wprowadzono wówczas tabelaryczną formę prezentacji danych dotyczących instytucji diecezjalnych i duchowieństwa oraz umieszczono przy imionach i nazwiskach duchownych informacje o datach urodzenia, powołania do stanu kapłańskiego, ordynacji i rozpoczęcia pełnienia podanej funkcji. Do takiego schematu w kolejnych latach naniesiono nieznaczne zmiany. Po wikariuszach katedry kamienieckiej zaczęto podawać nazwiska kaznodziejów katedralnych, którymi najczęściej byli wykładowcy miejscowego seminarium duchownego⁴³. Rok później rozpoczęto publikować nazwiska alumnów diecezji kamienieckiej, z woli ordynariusza przygotowujących się do kapłaństwa w Seminarium Głównym w Wilnie, a później – w Akademii Duchownej w Wilnie (do 1842 r.) i Petersburgu (od 1843 r.)⁴⁴. Od 1826 r. w spisie kościołów pojawiły się świątynie z Besarabii, tymczasowo oddane w jurysdykcję biskupom kamienieckim. Publikowano je aż do czasu włączenia Besarabii do utworzonej po konkordacie z 1847 r. diecezji chersońskiej⁴⁵. W takiej

formie wydano jesienią 1830 r. schematyzm na rok 1831. Zostanie on omówiony w kolejnym paragrafie.

Stan zachowania schematyzmów publikowanych w latach 1832–1866 w porównaniu do pierwszych dekad XIX w. jest znacznie lepszy. Dotychczas odnaleziono 31 tomów wydanych na lata 1833, 1836–1842, 1845–1867. Brakuje więc tylko pięciu roczników z lat 1832, 1834–1835, 1843–1844. Dostępne dla badaczy egzemplarze przechowywane są w zasobach Archiwum Diecezji Sandomierskiej w Sandomierzu (1857, 1859–1861, 1864–1865), Biblioteki Czartoryskich w Krakowie (1833, 1836, 1855, 1862), Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie (1839, 1841–1842, 1845–1849, 1851–1853, 1856, 1848, 1867), Biblioteki Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (1863) oraz Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie (1837–1838, 1840, 1847–1848, 1850, 1852–1854, 1858, 1866).

W 11 przypadkach nie odnotowano miejsca druku ani nazwy drukarni (1833, 1836–1842, 1859–1861). Tomiki na lata 1845–1846 opublikowała typografia Józefa Wagnera z Kamieńca Podolskiego. Druk kalendarzy i schematyzmów na lata 1851–1852 władze diecezji zleciły drukarni J.C. Vallneriego w Kijowie. Pozostałe roczniki drukowano w Wilnie, w drukarni Antoniego Marcinkowskiego (1847–1850, 1853–1858) i Józefa Zawadzkiego (1862–1867).

Od 1835 r. wprowadzono do układu schematyzmu kolejne zmiany. Było ich więcej niż poprzednio, a niektóre z nich zmieniły kształt schematyzmów kamienieckich wypracowany na początku XIX w. Do schematyzmu wydanego na rok 1836 dodano, zachowując poprzednią formę prezentacji danych, katalog zakonów, klasztorów męskich i żeńskich z ich obsadą personalną⁴⁶. Od dyrektorium wydanego na rok 1841 dane te przedstawiono w układzie tabelarycznym, przy każdym zakonniku i zakonnicy dodając informację o latach, jakie upłynęły od ich urodzenia, wstąpienia do zakonu, pierwszej profesji, święceń kapłańskich i otrzymania urzędu lub obowiązku⁴⁷.

W katalogu na rok 1845 dokonano przesunięcia poszczególnych części schematyzmu, zachowując ich

46 *Directorium Officii Divini Dioecesis Camenecensis Podoliae ac Ecclesiarum in Bessarabia in Annum Xsti Bissextilem MDCCCXXXVI... editum*, [b.m. 1835].

47 *Directorium Officii Divini Dioecesis Camenecensis Podoliae ac Ecclesiarum in Bessarabia in Annum Xsti 1841... editum*, [b.m. 1840].

48 *Directorium Officii Divini Dioecesis Camenecensis Podoliae ac Ecclesiarum in Bessarabia in Annum Domini 1845 editum*, Vilnae 1844.

49 *Directorium Officii Divini Dioecesis Camenecensis Podoliae in Annum Domini 1853*, Vilnae 1852.

50 *Directorium Officii Divini Dioecesis Camenecensis Podoliae in Annum Domini 1854 secundum post bissextilem*, Vilnae 1853, s. 89–118.

51 *Directorium Officii Divini recitandi Sacrique Peragendi pro Dioecesi Camenecensi-Podoliae in Annum Domini 1857 primum post bissextilem*, Vilnae 1856, s. 103–108.

52 *Directorium Officii Divini recitandi Sacrique peragendi in Dioecesi Camenecensi in Annum Domini 1861 primum post bissextilem... editum*, [b.m. 1860], s. 129–169.

tradycyjny układ. Od tego roku pierwszą częścią katalogu stał się spis kościołów. Po nim umieszczano informacje o kapitulach, instytucjach diecezjalnych i duchowieństwie, alfabetyczny spis duchowieństwa diecezjalnego, katalog zakonów i domów zakonnych oraz spis zmarłych⁴⁸.

Do schematyzmu na rok 1853 po raz pierwszy po spisie kościołów dodano dane o „hierarchii rzymskokatolickiej” w Rosji. Podano w nim imię i nazwisko metropolity mohylewskiego, członków, asesorów, prokuratora i sekretarza Rzymskokatolickiego Kolegium Duchownego w Petersburgu⁴⁹. Informacje o ordynariuszach diecezji sufragalnych publikowano w tej części od katalogu na rok 1859.

W tomiku wydanym na rok 1854 pojawia się po raz pierwszy paginacja obejmująca rubrycelę i schematyzm⁵⁰.

Od katalogu na 1857 r. podawano w formie tabeli także spis kościołów. Do uporządkowanych według dekanatów kościołów parafialnych, zakonnych i filialnych dodano tytuły świątyń, a także, w przypadku parafii, liczbę wiernych⁵¹.

Zmiana schematu wydawania katalogu diecezji, dostosowania go do form przyjętych w innych diecezjach, nastąpiła w schematyzmie na rok 1861⁵². Wydany wówczas elenchus otwiera strona poświęcona papieżowi. Podano tam przybrane imię i nazwisko ojca świętego przed powołaniem na tron św. Piotra oraz jego krótki życiorys. Kolejne strony poświęcono hierarchii katolickiej w metropolii mohylewskiej, metropolicie, ordynariuszom diecezji sufragalnych i członkom Kolegium Duchownego w Petersburgu. Następnie w tradycyjnej tabelarycznej formie prezentowano skład kapituły katedralnej, konsystorza generalnego (członków konsystorza, egzaminatorów diecezjalnych i cenzorów tekstów), wikariuszy katedralnych, przełożonych, wykładowców i alumnów seminarium duchownego w Kamieńcu Podolskim, pochodzących z diecezji kamienieckiej alumnów Rzymskokatolickiej Akademii Duchownej w Petersburgu, dziekanów foralnych, przedstawicieli sądów gubernialnych

i powiatowych oraz powiatowych komitetów zajmujących się szczepieniem przeciw ospie. W następnej części, zachowując jeszcze dwukolumnową tabelę, publikowano spis parafii, kościołów i kaplic w układzie dekanalnym. Oprócz nazwy miejscowości kościelnej i kaplicznej umieszczono klasę świątyń parafialnych, imiona i nazwiska duszpasterzy do nich przypisanych, a także ilość wiernych w parafiach. Pominęto wcześniej odnotowywane tytuły kościołów. Na końcu tej części publikowano krótką statystykę, liczbę dekanatów, parafii, kaplic publicznych i prywatnych, księży diecezjalnych i wiernych obydwu płci. Następnie w tradycyjnej formie drukowano alfabetyczny spis duchowieństwa inkardynowanego do diecezji kamienieckiej. Nie uległy także zmianom ostatnie części schematyzmu poświęcone zakonom, zakonnikom i siostrom zakonnym oraz zmarłym.

Ostatni katalog w takiej formie wydano w 1865 r. na rok 1866. W tymże roku do wydanej na rok 1867 rubryceli kamienieckiej, tuż przed likwidacją diecezji, dołączono tylko spis zmarłych księży⁵³. Od 1867 do 1917 r. informacje o parafiach i duchowieństwie z guberni podolskiej publikowano w schematyzmie dla diecezji łuckiej i żytomierskiej.

3. Katalog diecezji kamienieckiej na rok 1831

Egzemplarz, z którego korzystaliśmy do przygotowania edycji, pochodzi z Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego. Został on wydany późną jesienią 1830 r. w drukarni karmelitów bosych w Berdyczowie. Druku tego nie odnotowano w *Bibliografii polskiej* Estreicherów oraz w katalogu druków berdyczowskich przygotowanym przez o. Wanata OCD⁵⁴. Publikowany druk nosi nazwę: *Directorium Officii Divini Diaecesis Camenecensis in Podolia ac Ecclesiarum in Bessarabia in Annum Xsti communitatem M.DCCCXXXI auctoritatae et mandato Illustrissimi Excellentissimi ac Reverendissimi Domini Domini Borgiae*

53 *Directorium ad Recitandas Horas Canonicas pro Sacerdotibus in Gubernio Podoliensi pro Anno Domino MDCCCLXVII*, Vilnae 1866, s. 68.

54 B.J. Wanat, *op.cit.*, s. 129–130.

55 Państwowe Archiwum Obwodu Chmielnickiego w Chmielnickim, f. 685, op. 4, sp. 31, k. 306–307 (dalej: DACHmO).

56 DACHmO, f. 685, op. 4, sp. 31, k. 52v.

57 P. Gach, *Popowstaniowa kasata klasztorów w guberniach zachodnich Cesarstwa Rosyjskiego w 1832 roku*, „Roczniki Humanistyczne” 1980, 28, z. 2, s. 197–189.

Machvic Mackiewicz Episcopi Camenecensis Podoliae ac Catholicorum in Bessarabia, Ordinis S[anct]ae Annae !mae Classis Equitis editum. Schematyzm, poprzedzony tytułem: *Elenchus Cleri Dioecesis Camenecensi Podoliae*, składa się z 30 nienumerowanych stron. Nie podano daty powstania tekstu lub druku. Konfrontacja danych zawartych w schematyzmie z protokołami potwierdza, że podaje on dane po letnich translokacjach duchowieństwa. Przykładowo: w protokole wizytacji przeprowadzonej 23 kwietnia 1830 r. rządcą parafii w Kraśnem był jeszcze Symeon Jazowski, natomiast według schematyzmu plenaniem tam był ks. Józef Krzeczkowski, uprzednio wikariusz w Strzyżawce⁵⁵. W elenchusie podano, że wikariuszem w Żwańcu był Józef Jan Romanowski, w poprzednim roku wikariusz w Czarnokozińcach. Potwierdza to opis parafii po wizytacji przeprowadzonej 25 września 1830 r.⁵⁶

Zawartość elenchusa na 1831 r. w pełni odpowiada schematowi przyjętemu w diecezji kamienieckiej i wcześniej opisanemu, w którym położono akcent na obsadę urzędów i stanowisk duszpasterskich przeznaczonych dla duchowieństwa diecezjalnego. Przygotowany przez urzędników konsystorskich schematyzm utrwalił stan diecezji kamienieckiej pod koniec 1830 r., a więc przed represjami carskimi, które zmieniły powstałe w czasach przedrozbiorowych zasady funkcjonowania duszpasterstwa oraz finansowania parafii, duchowieństwa i instytucji kościelnych. Zmiany przyspieszyła kasata klasztorów, przy których skupiało się życie wielu parafii. Spis kościołów parafialnych podany w katalogu pozwala poznać strukturę administracyjną diecezji kamienieckiej przed wydaniem 19 lipca 1832 r. ukazu carskiego „o zniesieniu niektórych klasztorów rzymskokatolickich”⁵⁷, a więc podział dekanalny, liczbę parafii i ich przyporządkowanie do dekanatów, a także określić, które zakony miały na Podolu domy i kościoły, oraz ile z nich było siedzibami parafii. Brakuje natomiast spisu wszystkich świątyń pomocniczych. Odnotowano w nim

dwa istniejące wówczas kościoły filialne w Hrymiacze i Mińkowcach, a nie podano wszystkich nazw miejscowości, w których były kaplice. Schematyzm potwierdza funkcjonowanie kaplic w Koźuchowie, Kruteńkich, Wołkowińcach i Żeniszkowcach, zaznaczając, że miały charakter kaplic publicznych. Jeżeli redaktorzy schematyzmów trzymali się zasady, że do katalogu trafiły nazwy miejscowości, gdzie kaplice i kościoły miały status świątyni filialnej bądź kaplicy publicznej, to pozostałe 70 kaplic funkcjonujących wówczas w diecezji, mających nawet indulty uprawniające do sprawowania eucharystii, miało charakter świątyni prywatnych⁵⁸.

Do kasaty klasztorów katolicy mieszkający w parafiach prowadzonych przez zakonników mieli do dyspozycji wielu księży i braci. Po likwidacji konwentów duszpasterstwo przejmował jeden duchowny i nie zawsze był to zakonnik. W wielu przypadkach biskup musiał mianować duszpasterzem w parafiach pozakonnych duchownego diecezjalnego, co przy niedostatecznej liczbie księży nie było zadaniem łatwym. W wyniku kasat zmniejszyła się dostępność wiernych do posługi duszpasterskiej. Na podstawie edytowanego schematyzmu można poznać liczbę księży, których miał do dyspozycji ordynariusz. Nie można jednak określić, ilu zakonników opuściło diecezję kamieniecką, uszczuplając liczbę duchownych przebywających w guberni podolskiej, ponieważ w schematyzmie z zasady nie publikowano imion i nazwisk zakonników, nawet pełniących funkcje plebanów, administratorów i komendarzy. W schematyzmie odnotowano personalia czterech misjonarzy (trzech zatrudnionych w seminarium duchownym w charakterze wychowawców i wykładowców) oraz kapelana klasztoru i szpitala w Tepliku, a także trynitarza – plebana kaplicy parafialnej w Bielcach, w Besarabii.

Przygotowując się do edycji schematyzmów diecezji leżących na Ziemiach Zabrzanych oraz w Rosji, pokazujących stan Kościoła katolickiego przed wybuchem powstania listopadowego, postanowiliśmy zastosować

58 J. Szczepaniak, *Diecezja kamieniecka ok. 1830 roku – parafie i dekanaty, kościoły i kaplice*, „*Analecta Cracoviensia*” 2015, 47, s. 162–163.

zasady edycji źródła wypracowane przez znanego badacza Kościoła na Kresach p. Marię Dębowską, łącznie z formą układu graficznego dla pracy: *Diecezje łucka i żytomierska w pierwszych latach istnienia. Wybrane zagadnienia*. Za nią przyjmujemy następujące zasady edycji: 1) wierne odtworzenie treści katalogów, bez zachowania ich układu graficznego, tak by wszystkie schematyzmy (w oryginale zawierające zróżnicowane treści, wydawane według różnych zasad i w różnej formie graficznej) opublikowane były jednolicie; 2) wszystkie skróty będą rozwijane bez zaznaczania uzupełnień w nawiasach kwadratowych; 3) w nawiasach kwadratowych podaje się tylko informacje, których nie było w źródle; 4) uzupełnia się tylko takie dane, które są zgodne ze schematem zastosowanym przez redaktorów oryginału.

Z wyrażonych wyżej powodów w prezentowanej tutaj edycji schematyzmów diecezji kamienieckiej zrezygnowano z tabelarycznej formy układu oryginału. Do informacji o wieku duchownych, roku wstąpienia do seminarium duchownego, czasie uzyskania święceń oraz nominacji na urząd lub beneficjum dodano formułę, która jest odwzorowaniem nagłówka tabeli (np. JOANNES KOMARNICKI, canonicus honorarius Camenecensis; aetas: nativitatis – 47, vocationis – 24, sacerdotis – 23, officii – 15). Nie uzupełniono również nazw miejscowości, w których były kaplice prywatne i cmentarne, oraz nazwisk zakonników będących rządcami parafii, ponieważ redaktorzy schematyzmów w całości pominięli tego typu informacje. Zostaną one opublikowane w przygotowywanym do druku katalogu diecezji kamienieckiej odzwierciedlającym stan diecezji pod koniec 1830 r.

Do edycji schematyzmów dołączamy cztery dodatki, trzy zgodnie z pomysłem p. M. Dębowskiej: wykazy dekanatów i parafii oraz zakonów, a także katalog duchowieństwa. Czwarty dodatek to katalog kościołów i kaplic. Ze względu na objętość edycji schematyzmów oraz dodatków zdecydowaliśmy się na publikacje tak przygotowanej pracy w trzech artykułach.

W pierwszym znajdzie się edycja źródłowa schematyzmów, ze wstępem omawiającym stan zachowania i rozwój formy schematyzmów danej diecezji.

W drugim będą wykazy dekanatów i parafii oraz zakonów, a także katalog kościołów i kaplic. Wykaz dekanatów i parafii oraz zakonów to pełny opis podziału administracyjnego diecezji końca 1830 r. (w przypadku diecezji łuckiej i żytomierskiej – jesieni 1831 r.). W wykazie uporządkowanym zgodnie z podziałem dekanalnym (zachowano kolejność dekanatów oryginalnego schematyzmu) podano alfabetycznie nazwy parafii, oznaczając te zarządzane przez zakony, oraz tytuł istniejącego wówczas kościoła parafialnego. Wykaz zakonów uporządkowany został według popularnych nazw zakonów, najpierw męskich, później żeńskich. Nazwy miejscowości, w których były klasztory, w układzie alfabetycznym, zostały uzupełnione o nazwy dekanatu, w którym się znajdowały, oraz tytuł kościoła zakonnego nieparafialnego. Do wykazów dodano informacje o świątyniach znajdujących się w obu wykazach. Dzieje kościołów i kaplic doprowadzone są do czasu represji po upadku powstania listopadowego. Informacje o kościołach zostały pozyskane lub, jeśli były już publikowane w literaturze, zweryfikowane na podstawie źródeł, szczególnie protokołów wizytacyjnych. Punktem wyjściowym do sporządzenia notek o świątyniach były wiadomości umieszczone w schematyzmach z przełomu XIX i XX w. Następnie uzupełniono je o dane pochodzące z opracowań. Kwerendę w literaturze dla diecezji kamienieckiej prowadzono w następującym porządku: po pierwsze, sięgnięto do *Słownika geograficznego Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*⁵⁹ oraz do monumentalnej pracy Romana Aftanazego o rezydencjach magnackich i dworach szlacheckich na dawnych kresach Rzeczypospolitej⁶⁰, a następnie prac: Jana Marka Giżyckiego (Wołyniaka)⁶¹, Patryka Remigiusza Jankiewicza⁶², Jerzego Kowalczyka⁶³, Wawrzyńca Marczyńskiego⁶⁴, Józefa Apolinarego Rolle⁶⁵ i Ewfimija Siecinskiego⁶⁶.

59 *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 1–15, F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewskiego (red.), Warszawa 1880–1902.

60 R. Aftanazy, *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, cz. 2: *Ziemie ruskie Korony*, t. 9: *Województwo podolskie*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1996; *idem*, *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, cz. 2: *Ziemie ruskie Korony*, t. 10: *Województwo braclawskie*, Warszawa 1996.

61 Wołyniak [J.M. Giżycki], *Spis ważniejszych miejscowości w powiecie starokonstantynowskim na Wołyniu z 32 rycinami*, Stary-Konstantynów [Kraków] 1910; *idem*, *Zniesione kościoły i klasztory rzymsko-katolickie przez rząd rosyjski w wieku XIX-tym w diecezji łuckiej, żytomierskiej i kamienieckiej (gub. wołyńskiej, kijowskiej i podolskiej)*, „Nova Polonia Sacra” 1928, 1, s. 1–312; *idem*, *Wykaz klasztorów dominikańskich Prowincji Ruskiej*, cz. 2, Kraków 1923; *idem*, *Z przeszłości Karmelitów na Litwie i Rusi*, cz. 1–2, Kraków 1918; *idem*, *Notatka o niektórych naszych siedzibach trynitarskich*, Kraków 1912.

62 P.R. Jankiewicz, *XVIII-wieczne klasztory kapucyńskie na Ukrainie*, Kraków 2014.

63 J. Kowalczyk, *Kościół późnobarokowe w diecezji kamienieckiej* [w:] *Sztuka Kresów Wschodnich*, t. 2, J.K. Ostrowski (red.), Kraków 1996, s. 85–125; *idem*, *Późnobarokowe kościoły i klasztory diecezji kijowskiej i dekanatu braclawskiego* [w:] *Sztuka Kresów Wschodnich*, t. 3, J.K. Ostrowski (red.), Kraków 1998, s. 16–68; *idem*, *Świątynie późnobarokowe na Kresach. Kościoły i klasztory na Rusi Koronnej*, Warszawa 2006.

64 W. Marczyński, *Statystyczne, topograficzne i historyczne opisanie gubernii*

podolskiej z rycinami i mappami, t. 1–3, Wilno 1820–1823.

65 Dr Antoni J. [J.A. Rolle], *Zameczki Podolskie na Kresach Multańskich*, t. 1–2: *Kamieniec nad Smotryczem*, t. 3: *Żwaniec, Paniowce, Czarnokozińce, Bar, Mohylów, Szarogród*, Warszawa–Kraków 1880.

66 Е. Същинский, *Городъ Каменецъ-Подольскій. Историческое описаніе*, Кіевъ 1895; *idem*, *Историческія свѣдѣнія о приходахъ и церквяхъ Подольской епархіи*, vol. 1: *Каменецкій уѣздъ*, Каменецъ-Подольскій 1895.

67 Kamieniec Podolski (ukr. *Кам'янець-Подільський*, ros. *Каменец-Подольский*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Kamieniec Podolski.

W trzecim artykule zostaną udostępnione biogramy duchowieństwa wraz z ich omówieniem. Dane biograficzne duchowieństwa diecezji kamienieckiej dotąd nie były publikowane. Biogramy, szczególnie zakonników, dalekie są od doskonałości, ale ich kształt związany jest z dzisiejszą dostępnością źródeł, ich wielkością i rozproszeniem. W zapisie funkcji pełnionych przez duchownych zastosowano nawiasy kwadratowe i okrągłe. Pierwsze z nich oznaczają, że data pełnienia funkcji została potwierdzona źródłowo, ale nie wiemy, w którym roku nastąpiła nominacja lub kiedy zakończyła się praca na tym stanowisku. Nawias okrągły informuje, że następująca po nim data, rozpoczęcia lub zakończenia pełnienia posługi duszpasterskiej, nauczycielskiej lub urzędniczej, została potwierdzona źródłowo.

ELENCHUS CLERI DIOECESIS CAMENECENSIS⁶⁷, PODOLIAE [PRO ANNO DOMINI 1831]

CAPITULUM ECCLESIAE CATHEDRALIS

PRAELATI

decanus

vacat

praepositus

IGNATIUS KORWIN PAWŁOWSKI, episcopus Megarensis, coadiutor episcopi dioecesei, Spiritualis Romano-Catholici Collegii membrum, Sanctae Annae II-dae clasis eques; aetas: nativitatis – 57, vocationis – 32, sacerdotis – 31, in gremio – 27, officii – 4

archidiaconus

vacat

custos

HYACINTHUS JORDAN, sacrae theologiae jurisque canonici doctor; aetas: nativitatis – 68, vocationis – 47, sacerdotis – 42, in gremio – 8, officii – 3

68 Wilno (lit. *Vilnius*, ros. *Вильнюс*), obecnie: Litwa, okr. Wilno, rej. Wilno.

scholasticus

JOANNES VISIGIN OSTAPOWICZ, sacrae theologiae doctor; aetas: nativitatis – 56, vocationis – 31, sacerdotis – 30, in gremio – 19, officii – 2

primicerius

ANTONIUS DĄBROWSKI, aetas: nativitatis – 73, vocationis – 55, sacerdotis – 50, in gremio – 30, officii – 2

cancellarius

NICOLAUS GÓRSKI, sacrae theologiae doctor, *Spiritalis Romano-Catholici Collegii* assessor; aetas: nativitatis – 48, vocationis – 22, sacerdotis – 21, in gremio – 3, officii – 2

CANONICI GREMIALES

ANTONIUS SOŁTANOWSKI, Sancti Vladimiri IV. classis eques; aetas: nativitatis – 76, vocationis – 56, sacerdotis – 53, in gremio – 26

JACOBUS DE BAROZI, sacrae theologiae doctor; aetas: nativitatis – 63, vocationis – 44, sacerdotis – 40, in gremio – 26

JOANNES WYBODOWSKI, aetas: nativitatis – 59, vocationis – 31, sacerdotis – 30, in gremio – 19

ANDREAS CZUWASZA, Sancti Vladimiri IV. classis eques; aetas: nativitatis – 59, vocationis – 31, sacerdotis – 11, in gremio – 16

JOANNES MARKIEWICZ, sacrae theologiae jurisque canonici doctor, regnes seminarii Capitalis penes Universitatem Vilnensem⁶⁸; aetas: nativitatis – 35, vocationis – 18, sacerdotis – 30, in gremio – 8

VICTOR MARKIEWICZ, sacrae theologiae jurisque canonici doctor; aetas: nativitatis – 41, vocationis – 15, sacerdotis – 9, in gremio – 2

LAURENTIS MARCZYŃSKI, sacrae theologiae Doctor; aetas: nativitatis – 48, vocationis, – 16, sacerdotis – 15, in gremio – 2

quatuor canonicatus gremiales

vacat

procurator Capituli

VICTOR MARKIEWICZ, vide ut supra; aetas officii – 4

secretarius capituli

vacat

CURIA EPISCOPALIS

secretarius

JOANNES CANTIUS SADOWSKI, magister sacrae theologiae; aetas: nativitatis – 32, vocationis – 12, sacerdotis – 5, officii – 2

secretarius extra statualis

DOMINICUS DUNIN KUNICKI, aetas: nativitatis – 24, officii – 2

capellanus

JOANNES ŁOZIŃSKI, aetas: nativitatis – 26, vocationis – 6, sacerdotis – 4, officii – 4

CONSISTORIUM GENERALE

officialis

HYACINTHUS JORDAN, vide ut supra; aetas officii – 4

viceofficialis

ANTONIUS SOŁTANOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 15

assesores

ANDREAS CZUWASZA, vide ut supra; aetas officii – 15
DEODATUS TOROSIEWICZ, canonicus honorarius cathedralis Camenecensis; aetas: nativitatis – 57, vocationis – 38, sacerdotis – 34, officii – 6
VICTOR MARKIEWICZ, vide ut supra; aetas officii – 6

CANCELLARIA CONSISTORIUM CAMENECENSIS

secretarius

BASILIVS MIEDZWIECKI, titulares consiliarius; aetas: nativitatis – 40, officii – 6

prothocolarius

BASILIVS CZYŻAKOWSKI, titulares consiliarius, honorali in signo pro 20. annorum servitii in constorio ornatus; aetas: nativitatis – 48, officii – 6

translatores

ALEXANDER ZIEMBORSKI, gubernialis secretarius; aetas: nativitatis – 32, officii – 6

registrator

JOANNES ŁUKASZEWSKI, gubernialis secretarius; aetas: nativitatis – 42, officii – 7

cancellistae

JOANNES SOKOŁOWSKI, aetas: nativitatis – 27, officii – 6
DOMINICUS KUNICKI, vide ut supra; aetas officii – 3
NICOLAUS MANASTERSKI, aetas officii – 1
PAULUS DOROHOSTAYSKI, aetas officii – 1

COLLEGIUM VICARIORUM CATHEDRALIUM

senior vicariorum

JOANNES SADOWSKI, vude ut supra; aetas officii – 4

vicecustos

THOMAS JAROSZEWICZ, aetas: nativitatis – 29, vocationis – 9, sacerdotis – 6, officii – 5

vicarii

MARTINUS LESZCZYŃSKI, aetas: nativitatis – 32, vocationis – 5, sacerdotis – 4, officii – 4

JOANNES RATUSZNIIEWICZ, aetas: nativitatis – 27, vocationis – 9, sacerdotis – 4, officii – 1

CONCIONATORES CATHEDRALES

FRANCISCUS ZAMBRZYCKI, Congregationis Sancti Vincenti a Paulo, vide in fra; aetas: nativitatis – 43, vocationis – 20, sacerdotis – 18, officii – 4

JOSEPHUS KUZMICKI, Congregationis Sancti Vincenti a Paulo, vide in fra; aetas: nativitatis – 38, vocationis – 19, sacerdotis – 15, officii – 4

ANTONIUS SZAWLEWICZ, Congregationis Sancti Vincenti a Paulo, vide in fra; aetas: nativitatis – 29, vocationis – 9, sacerdotis – 6, officii – 1

SEMINARIUM DIOECESANUM

regens

FRANCISCUS ZAMBRZYCKI, theologiae dogmaticae, rubri, caeremoniarum et linguae Latinae profesor, vide ut supra; aetas officii – 4

viceregens

JOSEPHUS KUŹMICKI, theologiae moralis, eloquentiae sacrae et cantus profesor, vide ut supra; aetas officii – 4

ANTONIUS SZAWLEWICZ, Sacrae Scripturae, juris canonici, historiae Ecclesiasticae et administrationis sacramentorum profesor, vide ut supra; aetas officii – 1

*ALUMNI IN SEMINARIO ACADEMICO, ROMAE*⁶⁹

STANISLAUS comes CHOŁONIEWSKI, aetas: vocationis – 6, sacerdotis – 1

ALUMNI IN SEMINARIO CAPITALI PENES UNIVERSITATEM VILNENSEM

LUDOVICUS PAWŁOWICZ, aetas officii – 4⁷⁰

ANTONIUS MIKULSKI, aetas officii – 5⁷¹

FRANCISCUS ZELICHOWSKI, quatuor minoris ordinis clericus; aetas: nativitatis – 22, vocationis – 5, officii – 2

LUDOVICUS STRUSZYŃSKI, quatuor minoris ordinis clericus; aetas officii – 1⁷²

JOANES HEYMAN, quatuor minoris ordinis clericus; aetas: nativitatis – 21, officii – 1

ALUMNI IN SEMINARIO DIOECESANO

JOANNES WNOROWSKI, diaconus; aetas: nativitatis – 23, vocationis – 4, officii – 1

THEODORUS MAKOWSKI, subdiaconus; aetas: nativitatis – 29, vocationis – 2, officii – 1

JOANNES KOTOWSKI, subdiaconus; aetas: nativitatis – 35, vocationis – 2, officii – 1

JOSEPHUS PAWŁOSKI, quatuor minoris ordinis clericus; aetas: nativitatis – 20, vocationis – 3

VITALIS LEWICKI, quatuor minoris ordinis clericus; aetas: nativitatis – 22, vocationis – 3

JOANNES RADZIŃSKI, quatuor minoris ordinis clericus; aetas: nativitatis – 20, vocationis – 3

FRANCISCUS SZEMIOTT, quatuor minoris ordinis clericus; aetas: nativitatis – 24, vocationis – 2

69 Rzym (wł. *Roma*), obecnie: Włochy, reg. Lacjum, prow. Rzym.

70 Ludwik Pawłowicz, ur. w 1805, powołany w 1827, święcenia kapłańskie przyjął w 1831. *Directorium...* (1837); W. Worotyński, *Seminarium Główne w Wilnie, t. 2: Drugi okres dziejów i zniesienia (1816–1833)*, Kraków 1938, s. 280–281.

71 Antoni Mikulski, ur. w 1805, powołany w 1825, święcenia kapłańskie przyjął w 1836. *Directorium...* (1829–1837).

72 Ludwik Struszyński, ur. w 1805, powołany w 1825, święcenia kapłańskie przyjął w 1830. *Directorium...* (1830–1838); W. Worotyński, *op.cit.*, t. 2, s. 284–285

73 Szymon Zdzitowiecki, święcenia prezbiteratu w 1833. DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 22, k. 395v; *Directorium...* (1839).

74 Adolf Czarnecki, święcenia kapłańskie przyjął w 1834. *Directorium...* (1834–1835).

75 Mikołajów (ukr. *Миколаїв*, ros. *Николаев*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Chmielnicki.

VENCESLAUS ZAWADZKI, aetas: nativitatis – 24, vocationis – 2

JOANNES GROCHOWSKI, aetas: nativitatis – 21, vocationis – 2

THOMAS ULICKI, aetas: nativitatis – 22, vocationis – 2

PAULINUS MROCZKOWSKI, aetas: nativitatis – 19, vocationis – 2

NICOLAUS RUDZIK, aetas: nativitatis – 20, vocationis – 1

SIMONUS ZDZITOWIECKI, aetas: nativitatis – 23, vocationis – 1⁷³

IVO ŻYGILEWICZ, aetas: nativitatis – 21, vocationis – 1

ADOLPHUS CZARNECKI, aetas: nativitatis – 19, vocationis – 1⁷⁴

VIOLACEI

ADAMUS ZIEMBORSKI, aetas: nativitatis – 15, officii – 4

PETRUS ŁOTOCKI, aetas: nativitatis – 18, officii – 4

HUGO ZIEMBORSKI, aetas: nativitatis – 9, officii – 2

DECANI FORANEI

Camenei in tra maenia civitatis

ANDREASC CZUWASZA, decani locum tenes, vide ut supra; aetas officii – 22

Zinkovecenis

GREGORIUS UŁANOWICZ, canonicus honorarius Camenecensis; aetas: nativitatis – 60, vocationis – 31, sacerdotis – 30, officii – 15

Płoskiroviensis

THOMAS RUCIŃSKI, curatus Mikołajoviensis⁷⁵; aetas: nativitatis – 34, vocationis – 14, sacerdotis – 11, officii – 4

Latyczoviensis

PETRUS ROKICKI, canonicus honorarius Camenecensis, sacrae theologiae magister; aetas: nativitatis – 41, vocationis – 20, sacerdotis – 18, officii – 5

Litynensis

NICOLAUS ŻUKOWSKI, canonicus honorarius Camenecensis; aetas: nativitatis – 46, vocationis – 28, sacerdotis – 26, officii – 7

Vinnicensis

vacat

Braclaviensis

JOSEPHUS WITWICKI, curatus in Kopijówka⁷⁶; aetas: nativitatis – 60, vocationis – 17, sacerdotis – 14, officii – 8

Baltensis

GREGORIUS KOCIUBIŃSKI, curatus in Czczelnik⁷⁷; aetas: nativitatis – 41, vocationis – 20, sacerdotis – 18, officii – 4

Jampoliensis

CAROLUS BUCEN, canonicus honorarius Camenecensis; aetas: nativitatis – 50, vocationis – 29, sacerdotis – 24, officii – 19

Uzycensis

VINCENTIUS GERMIŃSKI, praepositus in Tynna⁷⁸; aetas: nativitatis – 58, vocationis – 35, sacerdotis – 34, officii – 19

DEPUTATI JUDICIALES

Judiciorum Capitalium I Departmenti

ANTONIUS DĄBROWSKI, vide ut supra; aetas officii – 12

⁷⁶ Kopijówka (ukr. *Копіївка*, ros. *Копиевка*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Tulczyn.

⁷⁷ Czczelnik (ukr., ros. *Чечельник*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Czczelnik.

⁷⁸ Tynna (ukr. *Тинна*, ros. *Тынная*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Dunajowce.

79 Kutkowiec (ukr. *Кутківці*, ros. *Кутковцы*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Czemerowce.

80 Żwaniec (ukr., ros. *Жванець*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Kamieniec Podolski.

81 Derażnia (ukr., ros. *Деражня*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Derażnia.

82 Latyczów (ukr. *Летичів*, ros. *Летичев*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Latyczów.

Judiciorum Capitalium II Departmenti

VICTOR MARKIEWICZ, vide ut supra; aetas officii – 4

Judiciorum Normalium Granici alilum

VICTOR MARKIEWICZ, vide ut supra; aetas officii – 4

Districtus Camenecensis

GREGORIUS UŁANOWICZ, vide ut supra

LUCAS PAWŁOWICZ, curatus in Kutkowiec⁷⁹; aetas: nativitatis – 42, vocationis – 22, sacerdotis – 18, officii – 11

ANTONIUS HILCHEN, curatus in Zwaniec⁸⁰, magister sacrae theologiae, aetas: nativitatis – 26, vocationis – 9, sacerdotis – 3, officii – 2

VICTOR CENTELEWICZ, praesidens conventi Camenecensi Ordinis Sanctissimi Trinitatis de Redemptione Captivorum; aetas officii – 2

Districtus Płoskiroviensis

JOANNES WYBODOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 20

STANISLAUS TOMASZEWSKI, canonicus honorarius Camenecensis; aetas: nativitatis – 66, vocationis – 31, sacerdotis – 30, officii – 20

ADALBERTUS TURKOWSKI, canonicus honorarius Camenecensis; aetas: nativitatis – 63, vocationis – 37, sacerdotis – 36, officii – 20

THOMAS RUCIŃSKI, vide ut supra; aetas officii – 6

Districtus Latyczoviensis

PETRUS ROKICKI, vide ut supra; aetas officii – 5

JOANNES ROKOSZ, canonicus honorarius Camenecensis; aetas: nativitatis – 56, vocationis – 32, sacerdotis – 30, officii – 20

LUCAS KRAJEWSKI, curatus in Derażne⁸¹; aetas: nativitatis – 45, vocationis – 24, sacerdotis – 20, officii – 10

CAJETANUS NAWOROWSKI, prior conventi Latyczoviensi⁸² Ordinis Praedicatorum; aetas officii – 6

Districtus Litynensis

NICOLAUS ŻUKOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 5

DEMETRIUS BEREZOWSKI, curatus in Lityn⁸³; aetas: nativitatis – 62, vocationis – 39, sacerdotis – 37, officii – 20

ADALBERTUS BORKOWSKI, curatus in Ułanów⁸⁴; aetas: nativitatis – 41, vocationis – 10, sacerdotis – 8, officii – 6

MICHAEL NEHABIDOWICZ, curatus in Nowokostantynów⁸⁵; aetas: nativitatis – 35, vocationis – 18, sacerdotis – 12, officii – 4

ALEXANDER BRZOZOWSKI, curatus in Stara Sieniawa⁸⁶; aetas: nativitatis – 35, vocationis – 14, sacerdotis – 12, officii – 2

Districtus Winnicensis

ALEXANDER BOCHEŃSKI, curatus in Woroszyłowska⁸⁷; aetas: nativitatis – 45, vocationis – 25, sacerdotis – 22, officii – 14

THOMAS KUJAWSKI, capellanus Gimnasii Podoliensis; aetas: nativitatis – 28, sacerdotis – 6, officii – 1

Districtus Braclaviensis

JOSEPHUS WITWICKI, vide ut supra; aetas officii – 10

STEPHANUS GIŻYCKI, curatus in Braclaw⁸⁸; aetas: nativitatis – 42, vocationis – 15, sacerdotis – 14, officii – 6

Districtus Haysynensis

MATHIAS BRUDZYŃSKI, administrator in Ładyżyn⁸⁹; aetas: nativitatis – 31, sacerdotis – 6, officii – 3

Discritus Baltensis

JOANNES KOMARNICKI, canonicus honorarius Camenecensis; aetas: nativitatis – 47, vocationis – 24, sacerdotis – 23, officii – 15

JOANNES SEFEROWICZ, canonicus armeni Mohylowiensi⁹⁰; aetas officii – 19

83 Lityń (ukr. *Литин*, ros. *Литин*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Lityń.

84 Ułanów (ukr. *Уланів*, ros. *Уланов*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Chmielnik.

85 Nowy Konstantynów (ukr. *Новокостянтинів*, ros. *Новоконстантинов*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Latyczów.

86 Stara Sieniawa (ukr. *Стара Синява*, ros. *Старая Синява*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Stara Sieniawa.

87 Woroszyłówka (ukr. *Ворошилівка*, ros. *Ворошиловка*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Tywrów.

88 Braclaw (ukr., ros. *Брацлав*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Niemirow.

89 Ładyżyn (ukr. *Ладжин*, ros. *Ладьжин*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Ładyżyn.

90 Mohylów (ukr. *Могилів*, ros. *Могилёв*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Mohylów.

91 Kruteńkie (ukr. *Крутеньке*, ros. *Крутенское*), obecnie: Ukraina, obw. Kirowohrad, rej. Hołowaniewskie.

92 Karol Budzyński, ur. w 1774, święcenia kapłańskie przyjął w 1811. DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 2, k. 208v; DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 3, k. 191v; DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 4, k. 157v, 392v.

93 Dzygówka (ukr. *Дзигівка*, ros. *Дзыговка*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Jampol.

94 Florian Fiałkowski, ur. w 1781, święcenia kapłańskie przyjął w 1807. DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 2, k. 305v; DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 3, k. 228v; DACHmO f. 687, op. 2, sp. 4, k. 188v, 382v; DACHmO f. 685, op. 4, sp. 31, k. 329, 346.

95 Zwańczyk (ukr. *Жванчик*, ros. *Жванчик*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Dunajowce.

96 Dunajowce (ukr. *Дунаївці*, ros. *Дунаевцы*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Dunajowce.

FLORIANUS ŁUKASZEWICZ, canonicus honorarius Camenecensis; aetas: vocationis – 34, sacerdotis – 27, officii – 7

STEPHANUS LASOCKI, commendarius in Krutenkie⁹¹; aetas: nativitatis – 35, vocationis – 15, sacerdotis – 13, officii – 2

Dicrictus Olhopoliensis

GREGORIUS KOCIUBIŃSKI, vide ut supra; aetas officii – 11

EUSTACHIUS PAPCZENKO, vide in fra

Districtus Jampoliensis

CAROLUS BUCEŃ, vide ut supra; aetas officii – 16⁹²

JOSEPHUS LEWICKI, curatus in Dzygówka⁹³; aetas: nativitatis – 34, vocationis – 14, sacerdotis – 11, officii – 9

JOSEPHUS DUBNIEWICZ, canonicus honorarius Camenecensis; aetas: nativitatis – 55, vocationis – 33, sacerdotis – 30, officii – 2

Districtus Mohyloviensis

FLORIANUS FIAŁKOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 10⁹⁴

MICHAEL ŁOMNICKI, canonicus honorarius Camenecensis; aetas: nativitatis – 50, vocationis – 24, sacerdotis – 23, officii – 16

NICOLAUS MOSZORO, canonicus armeni Mohiloviensis, administrator Dioecesi Armeni; aetas officii – 15

Districtus Uszycensis

VINCENTIUS GERMIŃSKI, vide ut supra; aetas officii – 15

BASILIUS BORZEWSKI, curatus in Zwańczyk⁹⁵; aetas: nativitatis – 61, vocationis – 41, sacerdotis – 31, officii – 20

IGNATIUS KRZECZKOWSKI, commendarius in Dunajowce⁹⁶; aetas: nativitatis – 33, vocationis – 10, sacerdotis – 6, officii – 2

DEPUTATI VACCINATIONIS

Districtus Camenecensis

HYACINTHUS JORDAN, vide ut supra; aetas officii – 5

Districtus Ploskiroviensis

ADALBERTUS TURKOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 20

Districtus Latyczoviensis

JOANNES ROKOSZ, vide ut supra; aetas officii – 16

Districtus Litynensis

DEMETRIUS BEREZOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 20

Districtus Vinnicensis

THOMAS KUJAWSKI, vide ut supra; aetas officii – 6

Districtus Braclaviensis

STEPHANUS GRZYCKI, vide ut supra; aetas officii – 8

Districtus Haysynensis

MATHIAS BRUDZYŃSKI, vide ut supra; aetas officii – 5

Discritus Baltensis

Districtus Olhopoliensis

GREGORIUS KOCIUBIŃSKI, vide ut supra; aetas officii – 10

Districtus Jampoliensis

CAROLUS BUCEŃ, vide ut supra; aetas officii – 11

Districtus Mohyloviensis

FLORIANUS FIAŁKOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 10

97 Józef Piątkowski, ur. w 1788, powołany w 1808, święcenia prezbyteratu w 1810.

Districtus Uszycensis

JOSEPHUS PIĄTKOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 2⁹⁷

DEPUTATI AD CONFICIENDAM STATISTICAM IMPERII

Districtus Camenecensis

LAURENTINUS MARCZYŃSKI, vide ut supra; aetas officii – 5

Districtus Ploskiroviensis

ADALBERTUS TURKOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 2

Districtus Latyczoviensis

PETRUS ROKICKI, vide ut supra; aetas officii – 2

Districtus Litynensis.

DEMETRIUS BEREZOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 2

Districtus Vinnicensis

PAULUS BUDZYŃSKI, vide ut supra; aetas officii – 2

Districtus Braclaviensis

STEPHANUS GIŻYCKI, vide ut supra; aetas officii – 2

Districtus Haysynensis

MATIAS BRUDZYŃSKI, vide ut supra; aetas officii – 2

Discritus Baltensis

JOANNES SEFEROWICZ, vide ut supra; aetas officii – 2

Districtus Olhopoliensis

GREGORIUS KOCIUBIŃSKI, vide ut supra; aetas officii – 2

Districtus Jampoliensis

JOSEPHUS DUBNIEWICZ, vide ut supra; aetas officii – 2

Districtus Mohyloviensis

FLORIANUS FIAŁKOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 2

Districtus Uszycensis

JOSEPHUS PIĄTKOWSKI, vide ut supra; aetas officii – 2

ECCLESIAE IN DIAECESI CAMENECENSIS PODOLIAE Intra maenia Civitatis Gubernialis Camenecensis, Podoliae

Ecclesiae

1. Cathedralis
2. Patrum Praedicatorum
3. Carmelitarum Discalceatorum
4. Patrum Ordinis Sanctissimae Trinitatis de Redemptionis Captivorum
5. Monialium Sancti Dominici

*Decanatus Zińkovecensis*⁹⁸

Ecclesiae

1. in Czarnokozińce⁹⁹, [saecularis]
2. in Czercze¹⁰⁰, saecularis
3. in Gródek¹⁰¹, saecularis
4. Ibidem, Ordinis Minorum Sancti Francisci Conventualium
5. Ibidem, Domus Sororum Regulae Sancti Vincentii a Paulo
6. in Kupin¹⁰², Patrum Carmelitarum Discalceatorum
7. in Kutkowce, saecularis
8. in Orynin¹⁰³, saecularis

98 Zińkowce (Zieńkowce) (ukr. *Зіньківці*, ros. *Зи́ньковцы*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Kamieniec Podolski. DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 2, k. 343v; DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 3, k. 264.

99 Czarnokozińce (ukr. *Чорнокозинці*, ros. *Чернокозинцы*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Kamieniec Podolski.

100 Czercze (ukr., ros. *Черче*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Czernihowce.

101 Gródek (ukr., ros. *Городок*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Gródek.

102 Kupin (ukr., ros. *Купин*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Gródek.

103 Orynin (ukr., ros. *Оринин*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Kamieniec Podolski.

¹⁰⁴ Smotrycz (ukr., ros. *Смотрич*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Dunajowce.

¹⁰⁵ Zalesce (Zaleźce) (ukr. *Залісці*, ros. *Залесцы*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Dunajowce.

¹⁰⁶ Zbrzyż (ukr., ros. *Збриж*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Czemerowce.

¹⁰⁷ Chmielnicki (Płoskirów) (ukr., ros. *Хмельницький*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Chmielnicki.

¹⁰⁸ Czarny Ostrów (ukr. *Чорний Острів*, ros. *Чёрный Остров*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Chmielnicki.

¹⁰⁹ Gwardijsk (Felsztyn) (ukr. *Гвардійське*, ros. *Гвардейское*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Chmielnicki.

¹¹⁰ Jarmolińce (ukr. *Яролинці*, ros. *Ярмолинцы*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Jarmolińce.

¹¹¹ Kumanów (ukr. *Куманів*, ros. *Куманов*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Gródek.

¹¹² Michałkowce (ukr. *Михалківці*, ros. *Михалковцы*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Jarmolińce.

¹¹³ Satanów (ukr. *Сатанів*, ros. *Сатанов*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Gródek.

¹¹⁴ Skazińce (Skarzyńce) (ukr. *Скаргинці*, ros. *Скаргинцы*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Chmielnicki.

¹¹⁵ Zawaliyki (ukr. *Завалийки*, ros. *Завалийки*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Wołoczyska.

¹¹⁶ Szarawka (ukr. *Шарівка*, ros. *Шаровка*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Jarmolińce.

¹¹⁷ Tarnoruda (ukr., ros. *Тарноруда*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Wołoczyska.

9. in Smotrycz¹⁰⁴, Patrum Praedicatorum

10. in Zalesce¹⁰⁵, saecularis

11. in Zbrzyż¹⁰⁶, *Ordinis Sancti Francisci, Capuccinorum*

12. in Zińkowce, saecularis

13. in Żwaniec, saecularis

*Decanatus Płoskiroviensis*¹⁰⁷

Ecclesiae

1. in Czarno-Ostrow¹⁰⁸, saecularis

2. in Fulsztyn¹⁰⁹, saecularis

3. in Jarmolińce¹¹⁰, *Ordinis Minorum Sancti Francisci*

De Observantia

4. in Kumanow¹¹¹, saecularis

5. in Michałkowce¹¹², saecularis

6. in Mikołajow, saecularis

7. in Płoskirow, saecularis

8. in Satanow¹¹³, saecularis

9. in Skazińce¹¹⁴, saecularis

10. in Zawaliyki¹¹⁵, saecularis

11. in Szarawka¹¹⁶, Patrum Praedicatorum

12. in Tarnoruda¹¹⁷, saecularis

Decanatus Latyczoviensis

Ecclesiae

1. in Deraźnia, saecularis

2. in Latyczow, Patrum Praedicatorum

3. in Michałpol¹¹⁸, saecularis

4. in Międzyboż¹¹⁹, saecularis

5. in Nowosiałka¹²⁰, saecularis

6. in Zinkow¹²¹, saecularis

7. in Hrymiaczka¹²², filia Zinkow, saecularis

8. in Żeniszkowce¹²³, capella: publica

Decanatus Litynensis

Ecclesiae

1. in Chmielnik¹²⁴, saecularis
2. in Kumanowce¹²⁵, saecularis
3. in Lityn, saecularis
4. in Mańkowce¹²⁶, saecularis
5. in Możyrow¹²⁷, saecularis
6. in Nowy Konstantynow
7. in Stara Sieniawa, saecularis
8. in Ułanow, saecularis
9. in Kożuchow, capella publica

*Decanatus Winnicensis*¹²⁸

Ecclesiae

1. in Brańków¹²⁹, Ordinis Sanctissimae Trinitatis de Redemptionis Captivorum
2. in Janów¹³⁰, Ordinis Minorum Sancti Francisci De Observantia
3. in Ostrózek¹³¹, saecularis
4. in Pińków¹³², saecularis
5. in Tywrów¹³³, Patrum Praedicatorum
6. in Winnica, saecularis
7. Ibidem, Patrum Praedicatorum
8. Ibidem, Ordinis Sancti Francisci, Capuccinorum
9. in Woroszyłówka, saecularis
10. in Strzyżawka¹³⁴, saecularis

Decanatus Braclaviensis

Ecclesiae

1. in Braclaw, saecularis
2. in Granów¹³⁵, saecularis
3. in Kopyjówka, saecularis
4. in Kuna¹³⁶, Ordinis Sancti Francisci, Capuccinorum
5. in Ładyżyn, saecularis
6. in Niemirow¹³⁷, saecularis

118 Michałpol (ukr. Михайлівка, ros. Михайловка), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Jarmolińce.

119 Międzybóż (ukr. Меджибіж, ros. Меджибож), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Latyczów.

120 Nowosiółka (ukr. Новосілка, ros. Новосёлка), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Derażnia.

121 Zińków (Zieńków) (ukr. Зіньків, ros. Зиньков), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Wińkowce.

122 Grymiaczka (ukr. Грим'ячка, ros. Гремячка), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Wońkowce.

123 Żeniszkowce (ukr. Женишківці, ros. Женишковицы), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Wońkowce.

124 Chmielnik (ukr. Хмельник, ros. Хмельник), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Chmielnik.

125 Kumanowce (ukr. Куманівці, ros. Кумановцы), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Chmielnik.

126 Mańkowce (Manikowce) (ukr. Манківці, ros. Маниковцы), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Derażnia.

127 Meżyrów (ukr. Межирів, ros. Межиров), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Żmerynka.

128 Winnica (ukr. Вінниця, ros. Винница), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Winnica.

129 Brańków (ukr. Браїлів, ros. Браилов), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Żmerynka.

130 Janów (ukr. Іванів, ros. Иванов), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Kalinówka.

131 Ostrózek (Ostrózek Wielki) (ukr. Великий Острожок, ros. Великий Острожок), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Chmielnicki.

132 Pików (ukr. *Пиків*, ros. *Пиков*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Kalinówka.

133 Tywrów (ukr. *Тиврів*, ros. *Тыров*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Tywrów.

134 Strzyżawka (ukr., ros. *Стрижавка*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Winnica.

135 Granów (ukr. *Гранів*, ros. *Гранов*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Hajsyn.

136 Kuna (ukr., ros. *Куна*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Nasyń.

137 Niemirów (ukr. *Немирів*, ros. *Немиров*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Niemirów.

138 Tulczyn (ukr., ros. *Тулчин*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Tulczyn.

139 Teplik (ukr., ros. *Теплик*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Teplik.

140 Woronowica (ukr., ros. *Воронoviца*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Winnica.

141 Bałta (ukr., ros. *Балта*), obecnie: Ukraina, obw. Odessa, rej. Bałata.

142 Hołowaniewskie (ukr. *Голованівськ*, ros. *Голованевск*), obecnie: Ukraina, obw. Kirowohrad, rej. Hołowaniewskie.

143 Kodyma (ukr. *Кодима*, ros. *Кодыма*), obecnie: Ukraina, obw. Odessa, rej. Kodyma.

144 Horodkiwka (Miastkówka) (ukr. *Городківка*, ros. *Городковка*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Krzyżopol.

145 Obodówka (ukr. *Ободівка*, ros. *Ободовка*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Trościaniec.

146 Raszków (rum. *Raşcov*, ukr. *Рашиків*, ros. *Рашково*), obecnie: Mołdawia (Naddniestrze), rej. Camenca.

7. in Tulczyn¹³⁸, Patrum Praedicatorum

8. in Teplik¹³⁹, Domus Sororum Regulae Sancti Vincentii a Paulo

9. in Woronowica¹⁴⁰, saecularis

*Decanatus Baltensis*¹⁴¹

Ecclesiae

1. in Bałta, Armena, ibi et Latina

2. in Czczelnik, saecularis

3. in Hołowaniewskie¹⁴², saecularis

4. in Kodyma¹⁴³, saecularis

5. in Krzywe-Jezioro, saecularis

6. in Miastkówka¹⁴⁴, saecularis

7. in Obodówka¹⁴⁵, saecularis

8. in Raszków¹⁴⁶, Armena, ibi Latina

9. in Rybnica¹⁴⁷, saecularis

10. in Sawrań¹⁴⁸, saecularis

11. in Krutenkie, capella publica

12. in Berszada¹⁴⁹, capella publica

*Decanatus Jampoliensis*¹⁵⁰

Ecclesiae

1. in Czerniejowce, saecularis

2. in Dzygowka, saecularis

3. in Jampol, saecularis

4. in Kraśne¹⁵¹, saecularis

5. in Komargrod¹⁵², Ordinis Minorum Sancti Francisci Conventualium

6. in Mołczany¹⁵³, saecularis

7. in Tomaszpol¹⁵⁴, saecularis

8. in Murafa¹⁵⁵, Patrum Praedicatorum

Decanatus Mohylowiensis

Ecclesiae

1. Bar¹⁵⁶, saecularis

2. Ibidem, Patrum Praedicatorum
3. Ibidem, Ordinis Minorum Sancti Francisci Conventualium
4. in Jaryszow¹⁵⁷, saecularis
5. in Jołtuszkow¹⁵⁸, saecularis
6. in Kopaygrad¹⁵⁹, saecularis
7. in Łuczyniec¹⁶⁰, saecularis
8. in Mohylow, Cathedra Armena ibi et Latina
9. in Ozarzyńce¹⁶¹, saecularis
10. in Snitkow¹⁶², saecularis
11. in Szarogrod¹⁶³, saecularis
12. Wołkowińce, capella publica

*Decanatus Uszycensis*¹⁶⁴

Ecclesiae

1. in Dunajowce, saecularis
2. Ibidem, Ordinis Sancti Francisci, Capuccinorum
3. in Mińkowce¹⁶⁵, capella filialis
4. in Kitaygrad¹⁶⁶, saecularis
5. in Makarow¹⁶⁷, saecularis
6. in Sokulec¹⁶⁸, Patrum Praedicatorum
7. in Sołobkowce¹⁶⁹, saecularis
8. in Supruńkowce¹⁷⁰, saecularis
9. in Strugawielka¹⁷¹, saecularis
10. in Tynna, saecularis
11. in Uszyca, saecularis
12. in Wierzbowiec¹⁷², saecularis
13. in Wońkowce¹⁷³, Ordinis Minorum Sancti Francisci Conventualium
14. in Zamiechow¹⁷⁴, saecularis
15. in Zwańczyk, saecularis

Bessarabiensis Orbitae

Capellae ad in terim erigendarum ecclesiarum

1. in Belcy¹⁷⁵, saecularis
2. in Chocim¹⁷⁶, saecularis
3. in Kiszyniew¹⁷⁷, saecularis

147 Rybnica (rum. *Rîbnița*, ukr. *Рибниця*, ros. *Рыбница*), obecnie: Mołdawia (Naddniestrze), rej. Rybnica.

148 Sawrań (ukr., ros. *Саврань*), obecnie: Ukraina, obw. Odessa, rej. Sawrań.

149 Berszada (Berszad) (ukr., ros. *Бершадь*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Czeczelnik.

150 Jampol (ukr. *Ямпіль*, ros. *Ямполь*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Jampol, Janów.

151 Krasne (ukr. *Красне*, ros. *Красное*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Tywrów.

152 Komargród (ukr., ros. *Комаргород*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Tomaszpol.

153 Mołczany (ukr. *Мовчани*, ros. *Молчаны*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Żmerynka.

154 Tomaszpol (ukr. *Томашпіль*, ros. *Томашполь*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Tomaszpol.

155 Murafa (Morachwa) (ukr., ros. *Мурфа*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Szarogród.

156 Bar (ukr., ros. *Бар*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Bar.

157 Jaryszów (ukr. *Яришів*, ros. *Ярышев*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Mohylów Podolski.

158 Jołtuszków (ukr. *Ялтушків*, ros. *Ялтушков*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Bar, Jampol.

159 Kopajród (ukr., ros. *Копайгород*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Bar, Korijówka.

160 Łuczyniec (ukr. *Лучинець*, ros. *Лучинец*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Kuryłowce Murowane.

161 Ozarzyńce (ukr. *Озаринці*, ros. *Озаринцы*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Mohylów Podolski.

162 Śnitków (ukr. *Снітків*, ros. *Снитков*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Kuryłowce Murowane.

163 Szarogród (ukr., ros. *Шаргород*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Szarogród.

164 Stara Uszyca (ukr. *Стара Ушиця*, ros. *Старая Ушица*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Kamieniec Podolski.

165 Mińkówce (ukr. *Миньківці*, ros. *Миньковцы*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Dunajowce.

166 Kitajgród (ukr., ros. *Китайгород*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Kamieniec Podolski.

167 Makarów (Mukarów, Mukarów Polny) (ukr. *Пільний Мукарів*, ros. *Польный Мукаров*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Dunajowce.

168 Sokulec (Sokolec) (ukr. *Сокілець*, ros. *Соколец*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Dunajowce.

169 Sołobkówce (ukr. *Солобківці*, ros. *Солобковцы*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Jarmolińce.

170 Supruńkówce (ukr. *Супрунківці*, ros. *Супрунковцы*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Kamieniec Podolski.

171 Struga Wielka (Struga) (ukr., ros. *Струга*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Nowa Uszyca.

172 Wierzbowies (ukr. *Вербовець*, ros. *Вербовец*), obecnie: Ukraina, obw. Winnica, rej. Kuryłowce Murowane.

173 Wońkówce (ukr. *Віньківці*, ros. *Виньковцы*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Wońkówce.

174 Zamiechów (ukr. *Заміхів*, ros. *Замехов*), obecnie: Ukraina, obw. Chmielnicki, rej. Nowa Uszyca.

175 Bielce (rum. *Bălți*, ros. *Бельцы*), obecnie: Mołdawia, miasto wydzielone.

4. in Kraśne¹⁷⁸, saecularis

5. in Tuczów¹⁷⁹, saecularis

ELENCHUS CLERI

SAECULARIUS DIOECESIS COMENECENSIS, PODOLIAE SECUNDUM ALPHABETUM

A.

ADAMOWICZ FRANCISCUS, in monasterio Kunensis;
aetas: nativitatibus – 26, vocationis – 4, sacerdotis – 1,
officii – 1

B.

BAROZZI JACOBUS, vide ut supra

BEREZOWSKI DEMETRIUS, curatus in Lityn, vide ut
supra; aetas officii – 20

BIELECKI MARTINUS, administrator in Kumanowce;
aetas: nativitatibus – 52, vocationis – 12, sacerdotis – 9,
officii – 2

BIENIAS JOANNES, sequens in monasterio; aetas: nati-
vitatibus – 43, vocationis – 17, sacerdotis – 15, officii – 2

BOCHEŃSKI ALEXANDER, curatus in Woroszyłowka;
vide ut supra; aetas officii – 19

BORKOWSKI ADALBERTUS, curat in Ułanow; vide ut
supra; aetas officii – 6

BORKOWSKI GEORGIUS, vicarius in Czarnokozince;
aetas officii – 2¹⁸⁰

BORZEWSKI BASILIUS, curatus in Żwańczyk; vide ut
supra; aetas officii – 18

BRUDZYŃSKI MATHIAS, administrator in Ładyżyn;
vide ut supra; aetas officii – 4

BRZEŹNAIKIEWICZ JOANNES, canonicus honorarius
Comenecensis; curatus in Supruńków; aetas: nati-
vitatibus – 53, vocationis – 23, sacerdotis – 22, officii – 7

BRZOZOWSKI ALEXANDER, curatus in Stara-Sienia-
wa; vide ut supra; aetas officii – 2

BUCEŃ CAROLUS, curatus in Czerniejowce; vide ut
supra; aetas officii – 13

BUDZYŃSKI PAULUS, curatus in Strzyżawka; vide ut
supra; aetas officii – 5

C.

CELIŃSKI JOSEPHUS, vicarius in Orynin; aetas: nati-
vitatatis – 72, vocationis – 34, sacerdotis – 33, officii – 9

CHMIELOWSKI FELIX, vicarius in Miastkowska; aetas:
nativitatatis – 33, vocationis – 10, sacerdotis – 7, officii – 1

CHOŁONIEWSKI STANISLAUS, vide ut supra

CZARNIECKI ADLABERTNS, curatus in Ostrózek;
aetas: nativitatatis – 40, vocationis – 18, sacerdotis – 15,
officii – 8

CZARNIECKI ADOLPHUS, vide ut supra

CZAYKOWSKI LUDOVICUS, curatus in Sawrań; aetas:
nativitatatis – 28, vocationis – 6, sacerdotis – 4, officii – 1

CZERWIŃSKI PULUS, capellanus Domus Sororum
Sancti Vincentii a Paulo in Teplik; aetas: nativita-
tis – 54, vocationis – 16, sacerdotis – 14, officii – 2

CZUWASZA ANDREAS, curatus in Kitaygrod; vide ut
supra; aetas officii – 10

D.

DĄBKOWSKI CONSTANTINUS, Congregationis Sancti
Vincentii a Paulo; Domus Sororum Misericordiae in
Grodęk capellanus; aetas: nativitatatis – 74, vocatio-
nis – 54, sacerdotis – 48, officii – 19

DĄBROWSKI ANTONIUS, praepositus in Zinkow; vide
ut supra; aetas officii – 27

DĄBROWSKI THEODORUS, vicarius in Zinkow; aetas:
nativitatatis – 39, vocationis – 16, sacerdotis – 14, officii – 13

DOMANIEWSKI DIONISIUS, Scholarum Piarum, ha-
bitat in tra parochiam Kraśne; aetas: nativitatatis – 51,
vocationis – 34, sacerdotis – 29

176 Chocim (ukr., ros. Хотин, rum. Hotin), obecnie: Ukraina, obw. Czerniowce, rej. Chocim.

177 Kiszyniów (rum. Chişinău, ros. Кишинёв), obecnie: Mołdawia, miasto wydzielone.

178 Krasne (rum. Crasnoe, ros. Красное), obecnie: Mołdawia (Naddniestrze), rej. Słobozia.

179 Izmail (ukr. Ізмаїл, ros. Измаил), obecnie: Ukraina, obw. Odessa, rej. Izmail.

180 Jerzy Borkowski, ur. w 1804, powołany w 1827, święcenia kapłańskie przyjął w 1829. DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 4, k. 209v; DACHmO, f. 685, op. 4, sp. 31, k. 5v.

181 Stefan Giżycki, ur. w 1788, powołany w 1815, święcenia kapłańskie przyjął w 1818. DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 2, k. 3, 235v; DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 3, k. 7v; DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 4, k. 136v, 317v.

DUBNIEWICZ JOSEPHUS, administrator in Jampol; vide ut supra; aetas: nativitatis – 53, vocationis – 33, sacerdotis – 30, officii – 4

DUBRAWSKI ADALBERTUS, curatus in Orynin; aetas: nativitatis – 31, vocationis – 29, sacerdotis – 27, officii – 18

DURZYCKI STANISLAUS, sacrae theologiae candidatus, curatus in Kodyma; aetas: nativitatis – 44, vocationis – 12, sacerdotis – 8, officii – 4

F.

FALBORG EDVARD, curatus in Wierzbowiec; aetas: nativitatis – 32, vocationis – 10, sacerdotis – 8, officii – 4

FIĄLKOWSKI FLORIANUS, curatus in Jaryszow; vide ut supra; aetas officii – 13

G.

GALLI ANTONIUS, vicarius in Tynna; aetas: nativitatis – 25, vocationis – 5, sacerdotis – 2, officii – 2

GERMIŃSKI VINCENTIUS, praepositus in Tynna; vide ut supra; aetas officii – 19

GIŻYCKI STEPHANUS, curatus in Brasław; vide ut supra; aetas officii – 6¹⁸¹

GODLEWSKI NICOLAUS, canonicus collegiatae Olycensis, curatus in Kopaygrod; aetas: nativitatis – 65, vocationis – 38, sacerdotis – 36, officii – 4

GÓRSKI NICOLAUS, curatus in Czercze

GUSSIK JOANNES, vicarius in Szarogrod

GOTZMAN MICHAEL, vicarius in Kitaygrod; aetas: nativitatis – 32, vocationis – 9, sacerdotis – 6, officii – 6

GROCHOWSKI JOANNES, vide ut supra

H.

HAMER JOANNES, rector parochiae in Chocim, Bessabiensis Orbitae; aetas: nativitatis – 57, vocationis – 12, sacerdotis – 10

HADZIEWICZ FLORENTINUS, vicarius in Zinkow; aetas: nativitatis – 25, vocationis – 6, sacerdotis – 2, officii – 2

HEYMAN JOANNES, vide ut supra

HILCHEN ANTONIUS, sacrae theologiae magister; curatus in Żwaniec; aetas: nativitatis – 26, vocationis – 9, sacerdotis – 2, officii – 2

HOLECKI ALEXIUS, administrator in Obodow; aetas: nativitatis – 25, vocationis – 8, sacerdotis – 1, officii – 1

HULANICKI CASIMIRUS, vicarius in Gródek; aetas: nativitatis – 25, vocationis – 5, sacerdotis – 1, officii – 1

J.

JACZYŃSKI CAROLUS, capellanus scholae Międzybożensis¹⁸²

JAROSZEWICZ THOMAS, vide ut supra

JASTRZĘBSKI THOMAS, seqens in monasterio; aetas: nativitatis – 47, vocationis – 21, sacerdotis – 19

JEDLIŃSKI MATHIAS, vicarius in Dunajowce ad capellam in Mińkowce; aetas: nativitatis – 70, vocationis – 12, sacerdotis – 11, officii – 6

JORDAN HYACINTHUS, curatus in Winnica; vide ut supra; aetas officii – 4

K.

KALITOWICZ JOSEPHUS, administrator in Rybnica; aetas: nativitatis – 30, vocationis – 9, sacerdotis – 6, officii – 4

KALIŃSKI JACOBUS, vicarius in Satanow; aetas: nativitatis – 76, vocationis – 49, sacerdotis – 46, officii – 31

KALIŃSKI JACOBUS, vicariu ibidem; aetas: nativitatis – 41, vocationis – 20, sacerdotis – 18, officii – 13

KOBUSZEWSKI STANISLAUS, commendarius in Zalesce; aetas: nativitatis – 66, vocationis – 41, sacerdotis – 39, officii – 25

KOCIUBIŃSKI GREGORIUS, curatus in Czczelnik; vide ut supra; aetas officii – 11

KOMARNICKI JOANNES, administrator in Miastkowska; vide ut supra; aetas officii – 1

KOPROWSKI JACOBUS, vicarius in Tarnoruda; aetas: nativitatis – 70, vocationis – 40, sacerdotis – 39, officii – 11

¹⁸² Karol Jaczyński, ur. w 1783, powołany w 1801, święcenia prezbiteratu w 1804. *Directorium...* (1837).

- KOPROWSKI ALEXANDER, capellanus scholae in Niemirow; aetas: nativitatis – 35, vocationis – 12, sacerdotis – 11, officii – 10
- KORZENIOWSKI MATHIAS, capellanus in Barek; aetas: nativitatis – 62, vocationis – 32, sacerdotis – 30, officii – 20
- KOTELSKI THEODORUS, curatus in Czarno-Ostrow; aetas: nativitatis – 54, vocationis – 32, sacerdotis – 30, officii – 24
- KOTKOWSKI FRANCISCUS, curatus in Jołtuszkow; aetas: nativitatis – 56, vocationis – 21, sacerdotis – 20, officii – 4
- KOTOWSKI JOANNES, vide ut supra
- KOZIELSKI DOMINICUS, rector parochiae in Kraśne, Bessarabiensis Orbitae; aetas: nativitatis – 36, vocationis – 10, sacerdotis – 8, officii – 8
- KRAJEWSKI LUCAS, curatus in Derżnia; vide ut supra; aetas officii – 12
- KRZECZKOWSKI IGNATIUS, commendarius in Dunaiowce, vide ut supra; aetas officii – 6
- KRZECZKOWSKI JOSEPHUS, curatus in Kraśne; aetas: nativitatis – 27, vocationis – 6, sacerdotis – 4, officii – 1
- KUCHARSKI ADALBERTUS, vicarius in Szarogrod; aetas: nativitatis – 41, vocationis – 15, sacerdotis – 1, officii – 4
- KUJAWSKI THOMAS, vide ut supra; aetas officii – 4
- KULCZYCKI IGNATIUS, vicarius in Bałta; aetas: nativitatis – 28, vocationis – 6, sacerdotis – 4, officii – 1
- KULESZA ANTONIUS, vicarius in Dunajowce; aetas: nativitatis – 26, vocationis – 4, sacerdotis – 1, officii – 1
- KURYAŃSKI MARTINUS, administrator in Niemirow; aetas: nativitatis – 31, vocationis – 11, sacerdotis – 8, officii – 3
- KUŻMICKI JOSEPHUS, vide ut supra
- L.
- LASKOWKI MICHAEL, deterior in monasterio; nativitatis – 40, vocationis – 16, sacerdotis – 15

LASOCKI STEPHANUS, commendarius in Krutenkie;
vide ut supra; aetas officii – 6

LEONTOWICZ JOANNES, curat in Meżyrow; aetas: nativitatis – 73, vocationis – 45, sacerdotis – 41, officii – 17

LESZCZYŃSKI MARTINUS, vide ut supra

LEWICKI JOANNES, coadiutor curati in Płoskirow;
aetas: nativitatis – 36, vocationis – 2, sacerdotis – 6, officii – 4

LEWICKI JOSEPHUS, curatus in Dzygow; vide ut supra;
aetas officii – 2

LEWICKI VITALIS, vide ut supra

Ł.

ŁOMNICKI MICHAEL, curatus in Bar; vide ut supra;
aetas officii – 19

ŁOZIŃSKI JOANNES, vide ut supra; aetas: nativitatis – 27, vocationis – 6, sacerdotis – 4, officii – 4

ŁUKASZEWICZ FLORIANUS, curatus in Krzywe Jezioro; vide ut supra; aetas officii – 8

M.

MAKOWSKI THEODORUS, vide ut supra

MANACZYŃSKI ANTONIUS, curatus in Michałkowce;
aetas: nativitatis – 37, vocationis – 12, sacerdotis – 11, officii – 9

MAŃKOWSKI ANTONIUS, aetas: nativitatis – 41, vocationis – 17, sacerdotis – 13

MARCINKIEWICZ BENEDICTUS, vicarius in Rasz-
kow; aetas: nativitatis – 46, vocationis – 14, sacerdotis – 14

MARCZYŃSKI LAURENTIUS, curatus in Czarnokozince; capellanus scholae Camenensis; vide ut supra;
aetas officii – 10

MARKIEWICZ JOANNES, curatus in Granow; vide ut supra; aetas officii – 7

MARKIEWICZ VICTOR, curatus in Zinkow; vide ut supra; aetas officii – 1

MELIKOWICZ IGNATIUS, canonicus honorarius Camenecensis; curatus in Miastkowska; aetas: nativitas – 42, vocationis – 24, sacerdotis – 19, officii – 13

MIKULSKI ANTONIUS, vide ut supra

MISIEWICZ MARTINUS, vicarius in Hrymiaczka; aetas: nativitas – 37, vocationis – 15, sacerdotis – 13, officii – 12

MOSZCZEŃSKI ANTONIUS, canonicus honorarius Camenecensis; curatus in Hołowaniewskie; aetas: nativitas – 64, vocationis – 26, sacerdotis – 24, officii – 23

MROCZKOWSKI PAULINIUS, vide ut supra

N.

NEHABIDOWICZ MICHAEL, curatus in Nowy-Konstantynow; vide ut supra; aetas: nativitas – 35, vocationis – 18, sacerdotis – 12, officii – 4

NOWICKI JOSEPHUS, administrator in Snitkow; aetas: nativitas – 31, vocationis – 11, sacerdotis – 7, officii – 1

O.

ODOLSKI ANTONIUS, curatus in Skazińce; aetas: nativitas – 41, vocationis – 20, sacerdotis – 15, officii – 12

ORAŃSKI JOSEPHUS, vicarius in Międzyboż; sacrae theologiae magister; aetas: nativitas – 31, vocationis – 10, sacerdotis – 5, officii – 4

OSTAPOWICZ JOANNES, curatus in Fulsztyn; aetas officii – 11

P.

PAŁUSKI LEO, vicarius in Ładyżyn; aetas: nativitas – 26, vocationis – 4, sacerdotis – 2, officii – 2

PAŃKOWSKI ALOYSIUS, vicarius in Granow; aetas: nativitas – 49, vocationis – 19, sacerdotis – 16, officii – 6

PAPCZENKO EUSTACHIUS, emeritus sine officio; aetas: nativitas – 75, vocationis – 46, sacerdotis – 42

PAWŁOWICZ LUDOVICUS, vide ut supra

PAWŁOWSKI IGNATIUS, praepositus in Dunajowce; vide ut supra; aetas officii – 22

PAWŁOWSKI LUCAS, curatus in Kutkówce; vide ut supra; aetas officii – 12

PAWŁOWSKI JOSEPHUS, vide ut supra¹⁸³

PIĄTKOWSKI JOSEPHUS, curatus in Zmiechow; aetas officii – 20

PIĄTKOWSKI ADOLPHUS, vicarius in Satanow; aetas: nativitatis – 34, vocationis – 13, sacerdotis – 11, officii – 11

PRZEMIĘCKI JASON, vicarius in Czarno-Ostow; aetas: nativitatis – 30, vocationis – 6, sacerdotis – 3, officii – 3

R.

RADZIŃSKI JOANNES, vide ut supra

RATUSNIEWICZ JOANNES, vide ut supra; aetas: nativitatis – 27, vocationis – 9, sacerdotis – 6, officii – 1

RATUSZNIEWICZ LAURENTIUS, curatus in Mukarow; aetas: nativitatis – 34, vocationis – 15, sacerdotis – 11, officii – 6

REGULSKI JOANNES, vicarius in Szarogrod; aetas: nativitatis – 56, vocationis – 29, sacerdotis – 28, officii – 24

ROGOZIŃSKI ANDREAS, vicarius in Mukarow; aetas: nativitatis – 35, vocationis – 13, sacerdotis – 12, officii – 1

ROKICKI PETRUS, praepositus in Międzyboż; vide ut supra

ROKOSZ JOANNES, curatus in Michałpol; vide ut supra; aetas officii – 13

ROMANOWSKI JOSEPHUS, vicarius in Zwaniec; aetas: nativitatis – 26, vocationis – 5, sacerdotis – 2, officii – 2

RUCIŃSKI THOMAS, curatus in Mikołajow; vide ut supra; aetas officii – 4

S.

SADOWSKI JOANNES, vide ut supra

SAWICKI THOMAS, curatus in Mołczany; aetas: nativitatis – 32, vocationis – 10, sacerdotis – 7, officii – 1

SIKORSKI JOSEPHUS, vicarius in Czerniejowice; aetas: nativitatis – 29, vocationis – 4, sacerdotis – 2, officii – 1

¹⁸³ Józef Pawłowski, ur. w 1811, powołany w 1827, święcenia prezbiteratu w 1831. DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 22, k. 228v; *Directorium...* (1837).

SOKOŁOWSKI NICOLAUS, curatus Mańkowce; aetas:
nativitatis – 39, vocationis – 15, sacerdotis – 14, officii – 6
SOŁTANOWSKI ANTONIUS, vide ut supra
STARUSZKIEWICZ MARCELUS, [capellanus] in Piet-
niczany; aetas: nativitatis – 72, vocationis – 47, sacer-
dotis – 45, officii – 17
STARZYŃSKI STANISLAUS, curatus in Kumanow;
aetas: nativitatis – 60, vocationis – 16, sacerdotis – 14,
officii – 4
SELWESTROWICZ IGNATIUS, vicarius in Granow;
aetas: nativitatis – 30, vocationis – 6, sacerdotis – 5,
officii – 5
STEBELSKI JOANNES, vicarius in Deraznia; aetas: na-
tivitatis – 41, vocationis – 18, sacerdotis – 17, officii – 2
SWIDOWICZ CAROLUS, vicarius in Mohylow; aetas:
nativitatis – 27, vocationis – 6, sacerdotis – 1, officii – 1
SZCZESNIACKI JOANNES, vicarius in Tarnoruda;
aetas: nativitatis – 46, vocationis – 16, sacerdotis – 14,
officii – 14
SZEMIOTT FRANCISCUS, vide ut supra

T.

TARNOPOLSKI MATHIAS, rector parochiae in Kiszy-
niew, Bessarabiensis Orbitae; aetas: nativitatis – 34,
vocationis – 8, sacerdotis – 6, officii – 5
TARSA JOSEPHUS, vicarius in Zwańczyk; aetas: nati-
vitatis – 58, vocationis – 15, sacerdotis – 13, officii – 7
TOMASZEWSKI STANISLAUS, curator in Tarnoruda;
vide ut supra; aetas officii – 22
TOMASZEWSKI JACOBUS, vicarius in Mikołajow; aetas:
nativitatis – 71, vocationis – 12, sacerdotis – 12, officii – 6
TOROSIEWICZ DEODATUS, praepositus in Szarogród;
vide ut supra; aetas officii – 22
TUREWICZ JOANNES, vicarius in Pikow; aetas: nativi-
tatis – 69, vocationis – 45, sacerdotis – 44, officii – 34
TUREWICZ JOSEPHUS, vicarius in Chmielnik; aetas:
nativitatis – 41, vocationis – 17, sacerdotis – 15, offi-
cii – 13

TURKOWSKI ADALBERTUS, curatus in Płoskirow;
vide ut supra; aetas officii – 24

TYCZYŃSKI JOSEPHUS, curatus in Struga; aetas: nati-
vitatatis – 42, vocationis – 17, sacerdotis – 13, officii – 13

U.

ULICKI THOMAS, vide ut supra

ULICKI LUCAS, capellanus in Berszada; aetas: nati-
vitatatis – 71, vocationis – 47, sacerdotis – 46, officii – 3

ULICKI JOSEPHUS, vicarius in Krzywe Jezioro; aetas:
nativitatatis – 36, vocationis – 10, sacerdotis – 9, offi-
cii – 4

UŁANOWICZ GREGORIIUS, praepositus in Gródek;
vide ut supra; aetas officii – 19

W.

WĘCKIEWICZ CLEMENS, vicarius in Kumanow; aetas:
nativitatatis – 30, vocationis – 4, sacerdotis – 2, officii – 2

WIGURA JOANNES, curatus in Snitkow; aetas: nati-
vitatatis – 37, vocationis – 18, sacerdotis – 14, officii – 8

WINNICKI STANISLAUS, de Ordinis Sanctissimi Trini-
tatis, rector parochiae capellae in Belcy, Bessarabiensis
Orbitae; aetas officii – 3¹⁸⁴

WITWICKI JOSEPHUS, curatus in Kopijowka, vide ut
supra; aetas officii – 11

WNOROWSKI JOANNES, vide ut supra

WOLSKI MICHAEL, rector parochiae in Tuczkw, Bes-
sarabiensis Orbitae; aetas: nativitatatis – 26, vocatio-
nis – 6, sacerdotis – 2, officii – 2

WOŁCZACKI FRANCISCUS, commendarius in Czer-
cze; aetas: nativitatatis – 26, vocationis – 6, sacerdotis – 2,
officii – 2

WOYTKIEWICZ VENCESLAUS, altaris in Fulsztyn;
aetas: nativitatatis – 57, vocationis – 10, sacerdotis – 9,
officii – 9

WYBODOWSKI JOANNES, praepositus in Satanow;
vide ut supra; aetas officii – 25

¹⁸⁴ Stanisław Winnicki OSsT, ur. w 1779,
święcenia prezbiteratu w 1804. DACHmO,
f. 685, op. 2, sp. 2, k. 357v.

185 Franciszek Żelichowski, święcenia prezbiteratu w 1832. DACHmO, f. 685, op. 2, sp. 4, k. 209v; W. Worotyński, *op.cit.*, t. 2, s. 292–293.

Z.

ZACHARZEWSKI ANTONIUS, vicarius in Gródek; aetas: nativitatis – 29, vocationis – 9, sacerdotis – 6, officii – 6

ZAKASZEWSKI STEPHANUS, capellanus in Chudaki; aetas: nativitatis – 38, vocationis – 14, sacerdotis – 12, officii – 4

ZALEWSKI ANTONIUS, coadiutor curati in Hołaniewskie; aetas: nativitatis – 36, vocationis – 11, sacerdotis – 8, officii – 4

ZAMBRZYCKI FRANCISCUS, vide ut supra

ZBOROWSKI CONSTINUS, vicarius in Obodowka; aetas: nativitatis – 24, vocationis – 3, sacerdotis – 1, officii – 1

ZDZITOWIECKI FELICIANUS, curatus in Woronowica; aetas: nativitatis – 38, vocationis – 4, sacerdotis – 4, officii – 1

ZDZITOWIECKI SIMONUS, vide ut supra

ZGIERSKI FRANCISCUS, vicarius in Fulsztyn; aetas: nativitatis – 24, vocationis – 3, sacerdotis – 1, officii – 1

ZIELEZNICKI JOANNES, canonicus honorarius Camenecensis; curatus in Nowosiółka; aetas: nativitatis – 55, vocationis – 37, sacerdotis – 31, officii – 22

ZIELIŃSKI VALENINUS, curatus in Tomaszpol; aetas: nativitatis – 45, vocationis – 19, sacerdotis – 17, officii – 12

ZELECHOWSKI FRANCISCUS, vide ut supra¹⁸⁵

ŻEBROWSKI JOSEPHUS, curatus in Ożarzyńce; aetas: nativitatis – 28, vocationis – 8, sacerdotis – 6, officii – 6

ŻUKOWSKI NICOLAUS, curatus in Chmielnik; vide ut supra; aetas officii – 6

ŻYGILIŃSKI IVO, vide ut supra

ŻYRA BONIFACIUS, habitat intra Parochochiam Dunajowiensis, in patrimonio suo; aetas: nativitatis – 52, vocationis – 24, sacerdotis – 23

DEFUNCTI E CLERO DIOESCANO
ELAPSO 1830. ANNO

DAWIDOWSKI IGNATIUS, canonicus honorarius Camenecensis, curatus in Pikow

D'HERWIE AUBERTUS, canonicus honorarius Camenecensis, curatus in Woronowica

JANUSZEWSKI JOANNES, vicarius in Worowica

JAZDOWSKI SIMEON, curatus in Kraśne

NIWIŃSKI FRANCISCUS, canonicus honorarius Camenecensis, curatus in Stara-Sieniawa

RUCIŃSKI MICHAEL, canonicus honorarius Camenecensis, in Fulsztyn

RUDNICKI MICHAEL, vicarius in Mohylow

SZAYDEWICZ JOANNES, curatus in Molczany

Ad maiorem Dei gloriam, Beatae Virginis Mariae et Sanctorum Omnium [honorem].

BIBLIOGRAFIA

I. ŹRÓDŁA

A. ŹRÓDŁA NIEDRUKOWANE

Państwowe Archiwum Obwodu Chmielnickiego w Chmielnickim
(DACHmO)

sygn. 685, op. 2, sp. 22, Wizytacja kościołów z 1844 r.

sygn. f. 685, op. 2, sp. 2, Wizytacje parafii i klasztorów z 1825 r.

sygn. f. 685, op. 2, sp. 3, Wizytacje parafii i klasztorów z 1826 r.

sygn. f. 685, op. 2, sp. 4, Wizytacje parafii z 1827 r.

sygn. f. 685, op. 4, sp. 31, Wizytacje parafii z lat 1829–1830.

B. ŹRÓDŁA DRUKOWANE

Catalogus Almae Dioecesis Silesiae complectens Ordine alphabetico Nomina, Cognomina, Personatus, Officia, et Beneficia Ecclesiastica eorum..., Wratisl[aviae] 1748.

Catalogus alphabeticus Personarum et Locorum in Dioecesi Episcopali Reginae-Hradecensi, continens Clerum in Cura Animarum expositum Anno 1751, Reginae-Hradecii 1751.

Catalogus Personarum et Officiorum Provinciae Austriae Societatis Jesu pro Anno MDCCXV, [Viennae 1714].

Catalogus Personarum et Officiorum Provinciae Bohemiae Societatis Jesu pro Anno 1710, [Pragae 1709].

Catalogus Universi Cleri Archi-dioecesani Forensis, seu extra Pragam habitantis, Pragae 1742.

Catalogus Universi Cleri in Dioecesi Episcopali Litomericensi existentis Anno 1749, Pragae 1749.

Catalogus Venerabilis Cleri Archidioecesis Olomucensis pro Anno 1785, Olomucii 1785.

Directorium ad Recitandas Horas Canonicas pro Sacerdotibus in Gubernio Podoliensi pro Anno Domino MDCCCLXVII, Vilnae 1866.

Directorium Divini Officii ad Usum Almae Ecc[lesiae] Metropolitanæ et Archi-Dioecesis Gnesnensis Accommodatum pro Anno Domini MDCCCLXXIII, Lovicii 1773.

Directorium Divini Officii in a Archidioecesi Leopoliensi juxta rubricas Breviarii et Missalis Romani tam Generales, quam Particulares, ac Decreta S[acrae] R[itu]m Congregationis ad Annum a Partu Virginis MDCCCIX conscriptum, Leopli 1809.

Directorium Divini Officii quotidie Recitandi Almae Ecclesiae Metropolitanæ et totius Archid[ioecesis] Gnesn[ensis] Accommodatum ac pro Anno D[omi]ni MDCCCLXIII, Lovicii [1762].

- Directorium Officii Divini ac Missarum ad usum Almae Ecclesiae Metropolitanæ et Archidioecesis Gnesnensis pro Anno Domini MDCCCVI, Lovicii [1805].*
- Directorium Officii Divini ac Missarum ad usum Diæcesis Camenecensis in Annum Domini MDCCXLVIII bissextilem post Embolismicum 1mum, [Berdiczoviae 1747].*
- Directorium Officii Divini ac Missarum ad usum Ecclesiae Cathedralis et Diaecesis Camenecensis Podoliae accomodatum per an[nno] MDCCXCII, Berdiczoviae [1791].*
- Directorium Officii Divini ac Missarum ad usum Ecclesiae Cathedralis et Diaecesis Camenecensis Podoliae accomodatum pro A[nno] D[omi]ni MDCCXCIII, Berdiczoviae [1792].*
- Directorium Officii Divini ac Missarum Dioecesis Camenecensis Podoliae in Annum Xsti MDCCCXVII... editum, Berdiczoviae [1816].*
- Directorium Officii Divini ac Missarum Dioecesis Camenecensis Podoliae in Annum Xsti MDCCCXVIII... editum, Berdiczoviae [1817].*
- Directorium officii divini ac missarum pro ecclesiis saecularibus dioecesis Camenecensis Podoliae in a[nno] MDCCCXIII... editum, Berdiczoviae [1812].*
- Directorium Officii Divini Diaecesis Camenecensis in Podolia ac Ecclesiarum in Bessarabia in Annum Xti MDCCCXXVI... editum, Luceoriae [1825].*
- Directorium Officii Divini Dioecesis Camenecensis Podoliae ac Ecclesiarum in Bessarabia in Annum Xsti Bissextilem MDCCCXXXVI... editum, [b.m. 1835].*
- Directorium Officii Divini Dioecesis Camenecensis Podoliae ac Ecclesiarum in Bessarabia in Annum Xsti 1841... editum, [b.m. 1840].*
- Directorium Officii Divini Dioecesis Camenecensis Podoliae ac Ecclesiarum in Bessarabia in Annum Domini 1845 editum, Vilnae 1844.*
- Directorium Officii Divini Dioecesis Camenecensis Podoliae in Annum Domini 1853, Vilnae 1852.*
- Directorium Officii Divini Dioecesis Camenecensis Podoliae in Annum Domini 1854 secundum post bissextilem, Vilnae 1853.*
- Directorium Officii Divini et Missarum in annum MDCCXCIX pro Dioecesi Camenecensi conscriptum, Berdiczoviae [1798].*
- Directorium Officii Divini recitandi Sacrique peragendi in Dioecesi Camenecensi in Annum Domini 1861 primun post bissextilem... editum, [b.m. 1860].*
- Directorium Officii Divini recitandi Sacrique Peragendi pro Dioecesi Camenecensi-Podoliae in Annum Domini 1857 primum post bissextilem, Vilnae 1856.*
- Elenchus Cleri Partis Dioecesis Cracoviensis sub Dominio Caesareo-Austriaco Sitae, Anno salutis 1854, Cracoviae 1853.*

- Elenchus Universis Cleri Dioecesis Cracoviensis 1843–1848*, Cracoviae 1842–1847.
- Elenchus Venerabilis Cleri tam Saecularis quam Regularis Partis Dioecesis Cracoviensis Imperio Caesareo-Austriaco in Civilibus Subjectae et schOLArum in eadem existentium Anno Salutis 1863*, Cracoviae 1863.
- Moderna Ecclesia Augustinensis, sive Dioecesis Augustana suis Locis, Ecclesiis et Personis Ecclesiasticis Breviter descripta*, Augusta Vindellicorum 1762.
- Ordo Offici Divini pro Dioecesi Cracoviensi Juxta Rubricas Breviarii et Missalis Romani nec non Decreta Sacrae Rituum Congregationis in Annum Domini MDCCXII*, [Cracoviae 1811].
- Rubicella Dioecesis Cracoviensis Juxta Rubricas Generales Breviarii et Missalis Romania ac Decreta S[acrae] Rit[uum] Congregationis ad Annum Domini MDCCLI. Conscripta*, [Cracoviae 1750].
- Rubicella Dioecesis Cracoviensis Juxta Rubricas Generales Breviarii et Missalis Romania ac Decreta S[acrae] Rit[uum] Congregationis ad Annum Domini MDCCLIII*, [Cracoviae 1752].
- Schematismus Universi Cleri Dioeceseos Premisliensis Rit[us] Lat[ini] Anno 1810*, Premisliae 1809.
- Schematismus Universi Saecularis et Regularis Cleri Archi Dioeceseos Metropol. Leopoli. Rit[us] Lat[ini] MDCCCXIV*, [Leopoli 1813].
- Schematismus Universi Venerabilis Cleri Archidioeceseos Metropolitananae Graeco Catholicae Leopoliensis pro Anno Domini 1834*, Leopoli [1833].
- Schematismus Universi Venerabilis Cleri Dioeceseos Graeco Catholicae Premisliensis pro Anno Domini MDCCCXXVIII*, Premisliae [1827].

II. OPRACOWANIA

- Aftanazy R., *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, cz. 2: Ziemia ruskie Korony, t. 9: Województwo podolskie, Wrocław–Warszawa–Kraków 1996.
- Aftanazy R., *Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej*, cz. 2: Ziemia ruskie Korony, t. 10: Województwo braclawskie, Warszawa 1996.
- Bobková-Valentová B., *Come elaborare la biografia di un gesuita? Rassegna delle fonti di registro dell'ordine, loro conservazione, accessibilità e valore documentario nella prospettiva di una sistematica elaborazione di un database biografico*, „Bolletino dell'Istituto Storico Ceco di Roma” 2014, 9, s. 111–145.
- Bojtos A., *Az első esztergomi főegyházmegyei sematizmus 1647*, Budapest 2014.
- Chomentowska E., *Schematyzmy zakonów męskich z ziem dawnej Rzeczypospolitej z lat 1718–1918. Studium źródłoznawcze*, Lublin 2016.

- Dębowska M., *Diecezje łucka i zytomierska w pierwszych latach istnienia. Wybrane zagadnienia*, Lublin 2014.
- Dr Antoni J. [J.A. Rolle], *Zameczki Podolskie na Kresach Multańskich*, t. 1–2: *Kamieniec nad Smotryczem*, t. 3: *Żwaniec, Paniowce, Czarnokoziniec, Bar, Mohylów, Szarogród*, Warszawa–Kraków 1880.
- Gach P., *Popowstaniowa kasata klasztorów w guberniach zachodnich Cesarstwa Rosyjskiego w 1832 roku*, „Roczniki Humanistyczne” 1980, 28, z. 2, s. 191–213.
- Jankiewicz P. R., *XVIII-wieczne klasztory kapucyńskie na Ukrainie*, Kraków 2014.
- Kalendarz [w:] *Encyklopedia wiedzy o księżce*, A. Birkenmajer, J. Trzynański (red.), Wrocław–Warszawa–Kraków 1971, kol. 1087–1092.
- Konarska-Zimnicka S., *Konferencja naukowa „Rubrycele i schematyzmy Kościoła w Polsce”*, Kielce 23–25 maja 2014, „Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne” 2014, 102, s. 438–446.
- Koniczny A., *Rubrycela* [w:] *Encyklopedia katolicka*, t. 17, E. Giglewicki (red.), Lublin 2012, kol. 513–514.
- Kowalczyk J., *Kościół późnobarokowy w diecezji kamienieckiej* [w:] *Sztuka Kresów Wschodnich*, t. 2, J.K. Ostrowski (red.), Kraków 1996, s. 85–125.
- Kowalczyk J., *Późnobarokowe kościoły i klasztory diecezji kijowskiej i dekanatu bractawskiego* [w:] *Sztuka Kresów Wschodnich*, t. 3, J.K. Ostrowski (red.), Kraków 1998, s. 16–68.
- Kowalczyk J., *Świątynie późnobarokowe na Kresach. Kościoły i klasztory na Rusi Koronnej*, Warszawa 2006.
- Kraheil T., *Zarys dziejów (archi)diecezji wileńskiej*, „Studia Teologiczne [Białystok, Drohiczyn, Łomża]” 1987–1988, 5–6, s. 7–72.
- Kumor B., *Ustrój i organizacja Kościoła polskiego w okresie niewoli narodowej (1772–1918)*, Kraków 1980.
- Kwaśniewski A., *Rubrycele i elenchusy diecezji krakowskiej z lat 1801–1848*, „Świętokrzyskie Studia Archiwalno-Historyczne” 2014, 3, s. 205–245.
- Librowski S., *Katalog rubrycel i schematyzmów diecezji i zakonów historycznej Polski znajdujących się w księgozbiornym podręcznym Archiwum Diecezjalnego we Włocławku*, cz. 1, „Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne” 1971, 23, s. 57–130.
- Majdowski A., *Kościół katolicki w Cesarstwie Rosyjskim. Syberia, Daleki Wschód, Azja Środkowa*, Warszawa 2001.
- Marczewski J.R., *Rubrycele i schematyzmy diecezji chełmsko-lubelskiej*, „Roczniki Teologiczne” 2018, 55, z. 4: *Historia Kościoła*, s. 51–71.
- Marczyński W., *Statystyczne, topograficzne i historyczne opisanie gubernii podolskiej z rycinami i mappami*, t. 1–3, Wilno 1820–1823.

- Skarbek J., *Organizacja parafialna w diecezji wileńskiej w latach 1772/3–1914*, „Studia Teologiczne [Białystok, Drohiczyn, Łomża]” 1987–1988, 5–6, s. 118–143.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski (red.), t. 1–15, Warszawa 1880–1902.
- Szady B., *Kościół i społeczeństwo Małopolski w II połowie XVIII w. Materiały źródłowe*, t. 1: *Ludność i organizacja diecezji krakowskiej*, Lublin 2010.
- Szady B., *Rozwój struktur parafialnych i dekanalnych metropolii mohylewskiej (1783–1918)*, „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej” 2019, 54, z. 2, s. 5–42.
- Szczepaniak J., *Diecezja kamieniecka ok. 1830 roku – parafie i dekanaty, kościoły i kaplice*, „Analecta Cracoviensia” 2015, 47, s. 151–180.
- Szczepaniak J., *Kościół i społeczeństwo Małopolski w II połowie XVIII w. Materiały źródłowe*, t. 2: *Duchowieństwo diecezji krakowskiej*, Lublin 2010.
- Szczepaniak J., *Najstarsze spisy duchowieństwa diecezji krakowskiej*, „Folia Historica Cracoviensia” 2005, 11, s. 157–359.
- Wanat B.J., *Drukarnia Karmelu Fortecy Najświętszej Maryi Panny w Berdyczowie. Działalność wydawnicza i poligraficzna Karmelitów Bosych w Berdyczowie na Ukrainie*, Kraków 2002.
- Wołyniak [J.M. Giżycki], *Notatka o niektórych naszych siedzibach trynitarskich*, Kraków 1912.
- Wołyniak [J.M. Giżycki], *Z przeszłości Karmelitów na Litwie i Rusi*, cz. 1–2, Kraków 1918.
- Wołyniak [J.M. Giżycki], *Spis ważniejszych miejscowości w powiecie starokonstantynowskim na Wołyniu z 32 rycinami*, Strykonstantynów [Kraków] 1910.
- Wołyniak [J.M. Giżycki], *Wykaz klasztorów dominikańskich Prowincji Ruskiej*, cz. 2, Kraków 1923.
- Wołyniak [J.M. Giżycki], *Zniesione kościoły i klasztory rzymsko-katolickie przez rząd rosyjski w wieku XIX-tym w diecezji łuckiej, żytomierskiej i kamienieckiej (gub. wołyńskiej, kijowskiej i podolskiej)*, „Nova Polonia Sacra” 1928, 1, s. 1–312.
- Worotyński W., *Seminarium Główne w Wilnie*, t. 2: *Drugi okres dziejów i zniesienia (1816–1833)*, Kraków 1938.
- Wyczawski H., *Archidiecezja warszawska w świetle schematyzmu z 1863 r.*, „Studia Theologica Warsaviensia” 1968, 6, nr 1, s. 289–341.
- X.M. S[tefanowski], *Rubryceli [w:] Podręczna encyklopedia kościelna*, S. Gall, J. Gautier, R. Jałbrzykowski (red.), t. 23–24, Warszawa–Lublin–Łódź 1914, s. 853.

- X.S. Ch[одыński], *Dyrektorium, directorium* [w:] *Encyklopedia Kościelna podług teologicznej encyklopedji Wetzera i Weltego z licznemi jej dopełnieniami*, t. 4, Warszawa 1874, s. 416–420.
- Білоусов Ю., *Київсько-Житомирська римсько-католицька єпархія. Історичний нарис*, Житомир 2000.
- Делятинський Р., *Шематизми Галицької греко-католицької митрополії (1828–1944 рр.) як історичне джерело* [w:] *Materialy IX Mezinárodní Vedecko-praktická Conference „Moderní Vymoženosti Vedy-2013“*. Díl 23. Historie, Praha 2013, s. 25–28.
- Козлов-Струтинский С., Парфентьев П., *История католической Церкви в России*, Санкт-Петербург 2014.
- Лиценбергер О.А., *Римско-католическая Церковь в России. История и правовое положение*, Саратов 2001.
- Същинский Е., *Городъ Каменецъ-Подольскій. Историческое описание*, Київ 1895.
- Същинский Е., *Историческія свѣдѣнія о приходахъ и церквяхъ Подольской епархіи*, т. 1: *Каменецкій уѣздъ*, Каменецъ-Подольскій 1895.
- Шостак І., *Луцько-Житомирська дієцезія наприкінці XVIII – у першій половині XIX століть*, Білий-Дунаєць–Остріг 2005.
-